

MARTTI LUTHER

Raamatun ja ihmisoppien välisestä suhteesta

Mutta me emme tuomitse ihmisoppeja sentähden että ne ovat ihmisoppeja; sillä me suvaitsisimme niitä kernaasti, jolleivät ne olisi vastoin evankeliumia ja Pyhää Raamattua. Raamattu tekee omantunnon vapaaksi, mutta kieltää ettemme joutuisi ihmisoppien vangeiksi. Mutta he sitovat meitä ihmisopeillansa. Tätä ristiriitaa Raamatun ja ihmisoppien välillä me emme voi sovittaa. Sentähden annamme silloin pienten lastenkin olla tuomareina, kun nämä kaksi oppia ovat toisiansa vastaan. Annammeko Raamatun (joka opettaa meille Jumalan sanaa maailman alusta asti), vaiko ihmisoppien (jotka vasta eilen ovat keksityt ja jotka muuttuvat joka päivä) mennä menojaansa? Siitä on kysymys, ja me toivomme jokaisen hyväksyvän sen arvostelun, että ihmisopit saavat mennä menojaansa, mutta että Raamattu on säilytettävä, koska ne kuitenkin eivät voi pitää yhtä enempää kuin vesi ja tuli, kuin taivas ja maa, kuten Jesaja laulaa 55. luvun 8. ja 9. värssyissä, (Jes. 55:8–9): Niin paljon korkeampi kuin taivas on maasta ovat minun tieni korkeammat teidän teitänne. Mutta eihän se, joka kulkee maan päällä,

voi taivaassa kulkea eikä päinvastoin maanpäällä se, joka taivaassa kulkee.

Sentähden käskemme me paa-tilaisten ensin saattamaan oppinsa sopusointuun Raamatun kanssa. Jos he sen saavat aikaan, tahdomme heitä totella. Mutta mieluummin kuin he sen tekevät antavat he Pyhän Hengen tulla valehtelijaksi. Sentähden sanomme me yhä uudestaan: Ihmisoppeja emme moiti siitä syystä, että ne ovat ihmisten lausumia, vaan sentähden, että ne sisältävät valhetta ja jumalanpilkkua ja ovat vastoin Raamattua. Ja vaikka Raamattukin on ihmisten kirjoittama, ei se kuitenkaan ole ihmisistä eikä inhimillistä, vaan Jumalasta. Koska siis Raamattu ja ihmisopit ovat ristiriidassa keskenään, niin täytyy jommankumman valehdella, ja toisen puhua totta. Osoita sinä nyt omasta tahdostasi, kumpaa tahdot pitää valehtelijana. Tämä riittääköön tästä asiasta!

Ihmisoppien välttämisestä sekä selitys niihin raamatunlauseisiin, joita esitetään ihmisoppien puolustamiseksi, s. 213–214. Lutherin Walitut teokset 2. Suom. Yrjö Loimaranta. SLS. Kuopio 1910. Otsikointi: MB

Näetkö, mitä sinulla on käsissäsi?

Paperia, mustetta, kannet. Kirja. Ei sen kummempaa.

Raamattu vaikuttaa ulkoisesti tavalliselta inhimillisen työn tuotokselta. Se näyttää kirjalta kirjojen joukossa. Mutta kun kannet avataan ja tekstiä aletaan tutkia, paljastuu, että kyseessä on erityislaatuinen teos.

Epäuskoinen näkee Raamatun naurettavana, sisäisesti ristiriitaisena hölynpölynä. Uskova näkee joka lehdellä Jumalan kädenjäljen. Hän kuulee Paimenensa ääneen: ”MINÄ OLEN se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä.” (Joh. 10:11)

Kristuksen omia vaivaa usein sama kuin epäuskoista: vaikka luemme Raamattua päivästä päivään, emme tule ajatelleeksi, miten suurta aarretta pidämme käsissämme. Vielä huonompi tilanne on, jos emme lue Raamattua, vaan katsomme mieluummin televisiota, surffaamme netissä tai käymme harrastuksissa; täytämme elämämme niin kaikella muulla, että kaikkein tärkein unohtuu.

Meillä on käsissämme jotain kultaa kalliimpaa: Jumalan oma sana, joka ilmoittaa meille, että voimme saada kaikki syntimme anteeksi uskon kautta Jeesukseen. Meillä on varma Jumalan sana, jonka ensisijaisena tarkoituksena on lohduttaa Jeesuksen armolla ja antaa omantunnon rauha hänen haavoissaan. Jos tämä ei innosta meitä lukemaan Raamattua, meidän tulee miettiä, näemmekö itseämme oikein. Ymmärrämmekö, että olemme syntisiä ja ilman Jeesusta iankaikkisen kadotuksen omia?

Toivon, että tämä Luterilainen voisi muistuttaa itse kutakin meistä Raamatun suunnattomasta arvosta ja ainutlaatuisuudesta, niin että sydämissämme voisi kuulua yhä voimakkaammin psalmistan sana: ”Autuas se mies, joka ei vaella jumalattomien neuvossa eikä kulje syntisten tietä eikä istu pilkkaajien kokouksessa, vaan jonka ilona on HERRAn laki ja joka mietiskelee hänen lakiaan päivin ja öin!” (Ps. 1:1–2)

Tämänkertaisessa lehdessä meillä on suurena ilona se, että kaikissa tätä lehteä varten kirjoitetuissa kirjoituksissa on käytetty raamatunlainauksissa pastori Markku Särelän valmistelemaa käännöstä.

Raamattu on Jumalan sana

Lause ”Raamattu on Jumalan sana” varmaankin mielletään STLK:lle tyypilliseksi. Hyvä jos niin on. Raamatun merkityksen korostaminen on yksi luterilaisuuden perustavista asioista. Ilman Raamattua kirkon uskolla ei ole selvää perustusta, vaan sen teologia ja julistus lähtee ajelehtimaan.

Mitä sitten tarkoittaa, että Raamattu on Jumalan sana? Onhan se kuitenkin ihmisten kirjoittama kirjakokoelma.

Raamatun kirjoittivat ihmiset, mutta ”koko Raamattu on Jumalan Hengen vaikutuksesta syntynyt” (2 Tim. 3:16) Pietari kirjoittaa ensimmäisessä kirjeessään profetioista, että ”Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta”. (2 Piet. 1:21) Jeesus lupasi, että Pyhä Henki johtaisi apostolit kaikkeen totuuteen. (Joh. 16:13) Paavali samaistaa oman apostolisen julistuksensa ja Jumalan sanan kirjoittaessaan: ”saatuamme saarnaamamme Jumalan sanan otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan, niin kuin se totisesti on, Jumalan sanana” (1 Tess. 2:13). Profettojen julistuksessa Vanhassa Testamentissa toistuvat sanat ”näin sanoo Herra”.

Jumalan vaikutusta Raamatun syntymiseen ei pidä ymmärtää niin, että Raamatun kirjoittajat olisivat kirjoittaneet tekstinsä Jumalan heille sana sanalta sanelemana. Eivät-

kä he kirjoittaneet jonkinlaisessa transsissa eikä Jumala käyttänyt heitä kuin mekaanisina instrumentteina tuottaakseen tekstiä paperille. Kirjoittajien persoonallisuus, tahto ja henkilökohtainen tyyli säilyivät. On helppo huomata, että Raamatun kirjojen tyyli on varsin vaihteleva: Paavali kirjoittaa eri tavalla kuin Johannes.

Raamatun kirjoitukset ovat kuitenkin syntyneet Pyhän Hengen vaikutuksesta niin, että Raamattuun tulivat kirjoitetuksi juuri ne sanat, jotka Jumala halusi. Näin ollen apostolien ja profettojen sana Raamatussa on Jumalan sanaa, vaikka se on annettu ihmisten välityksellä. Valitsemiensa ihmisten kautta Jumala välitti viestinsä ihmiskunnalle.

Niinpä Raamattuun ei voi suhtautua puhtaasti inhimillisenä kirjallisuutena. Sen erityisluonne ymmärretään silloin väärin. Silloin Raamattu ei voisi myöskään olla uskon erehtymätön ohje.

Raamatusta ei voi myöskään erotella Jumalan sanaa ja ihmissananaa. Hengen innoitus koskee kirjoituksia kokonaisuutena. Kaikki Raamatussa on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, ja niin Raamattu on kokonaan Jumalan sana, kokonaan sellainen, kuin Jumala haluaa. Se kertoo meille Jumalan pelastustahdon meitä kohtaan.

Vesa Hautala

Yksin Raamattu -periaate: mitä se tarkkaan ottaen tarkoittaa?

Luterilaisen uskonpuhdistuksen yksi keskeisistä tunnuslauseista oli yksin Raamattu. Juuri Raamatun opetus siitä, miten ihminen saa syntinsä anteeksi, sai Lutherin nousemaan oman aikansa roomalaiskatolista kirkkoa vastaan. Raamatun selkeä sana sai hänet ymmärtämään, kuinka kauas kirkko oli eksynyt apostolisen uskon perustalta. Raamatun varassa Luther ja hänen työtoverinsa aloittivat uskon puhdistamisen Saksassa.

Uskonpuhdistuksessa oli kyse jo valmiina olevan uskon puhdistamisesta. Luterilaiset eivät lähteneet tyhjästä liikkeelle, vaan he ottivat lähtökohdaksi sen uskon, jonka olivat perineet ja arvioivat sitä Raamatun mukaan. Sen, mikä oli ristiriidassa Jumalan sanan kanssa, he hylkäsivät, mutta muuten he ottivat kiittolisina vastaan sen, mitä olivat perineet.

Joskus yksin Raamattu -periaatetta kuvataan väärin: annetaan ymmärtää, ettei Raamatun lisäksi voisi olla mitään muita opillisia auktoriteetteja. Luterilaiset kuitenkin ajattelivat, että meillä voi ihan hyvin olla Raamatun ulkopuolisia tunnustuksia ja muita opillisia tekstejä, kunhan pidetään kiinni siitä, että ne saavat arvovaltansa raamatunmukaisuudesta. Yhdelläkään tunnustuksella ei ole omaa arvovaltaa, joka sitoisi omiatuntoja, vaan sitovuus tulee siitä, että niissä ilmaistu oppi on otettu Jumalan sanasta.

Yksin Raamattu -periaatteen voi kiteyttää näin: Raamattu on meidän aikamme kirkon ainoa, erehtymätön uskon lähde, jolla kaikki muut opit on koeteltava.

Keskeisin raamattuperuste luterilaiselle opille löytyy Paavalin toisesta kirjeestä Timoteukselle: ”koska jo pienestä pitäen tunnet Pyhät Kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Koko Raamattu on Jumalan Hengen vaikutuksesta syntynyt ja hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi vanhurskaudessa, jotta Jumalan ihminen olisi täydellinen, täysin valmiina kaikkiin hyviin tekoihin.” (2 Tim. 3:15–17)

Kun raamatullinen oppi oli turmeltunut, luterilaiset halusivat pitäytyä siihen, mikä oli varmaa. Koska oli ilmeistä, että suullinen perimätieto voi turmeltua pahoin, he ottivat Raamatun oman kehotuksen mukaisesti uskonsa perustaksi Jumalan Hengen vaikutuksesta syntyneet Kirjoitukset. Pyhä Raamattu on vieläkin hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa. Sillä meidän tulee yhä koetella kaikki muu.

Raamatun selkeys

Raamattu on sen oman todistuksensa mukaan selkeä: ”Sitä lujempi on meille nyt profeettallinen sana, ja teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, kuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja aamutähti nousee.” (2. Piet. 1:19) ”Sinun sanasi on jalkojeni lampu ja valo tielleni.” (Ps. 119:105) ”HERRAN käskyt ovat selkeät. Ne valaisevat silmät.” (Ps. 19:8) Lapsikin voi ymmärtää pyhiä kirjoituksia: ”ja koska jo pienestä pitäen tunnet Pyhät Kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa.” (2. Tim. 3:15)

Raamatun selkeyttä edellyttää myös se, että Raamattu on annettu kaikille kristityille luettavaksi ja sen perusteella heidän tulee arvioida opetusta. (Ks. esim. Luuk. 16:29, Joh. 5:39, Apt. 17:11, 2. Tess. 2:15)

Raamatun selkeys ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikki kohdat Raamatussa ovat meille selkeitä. Sanoohan esimerkiksi apostoli Pietari Paavalin kirjeistä näin: ”Niin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän puhuu niissä näistä asioista, vaikka niissä tosin on jonkin verran

vaikeatajuista, jota oppimattomat ja vakaantumattomat vääristelevät niin kuin muitakin Kirjoituksia, omaksi kadotuksekseni.” (2. Piet. 3:16)

Mitä Raamatun selkeys siis tarkoittaa? Professori Franz Pieper kirjoittaa dogmatiikassaan: ”Raamatun mukaan on Raamatun selkeys sitä, että se esittää kaiken, mikä meille ihmisille on tarpeen pelastuksemme saavuttamiseksi, siten että se voidaan selvästi tajuta.” (Kristillinen dogmatiikka, s. 112) Pieper kirjoittaa myös: ”Hämärissä kohdissa joko ei ole kysymys suorastaan kristillisestä opista, vaan ainoastaan ajanmääräyksistä, paikanmääräyksistä, vanhojen tapojen kuvaamisesta jne., tai jos niissä on kysymys opista, on Raamatussa toisessa kohdin sama asia selvästi ja seikkaperäisesti esitettyä.” (Kristillinen dogmatiikka, s. 114) Toisin sanoen Raamatun selkeys tarkoittaa sitä, että kaikki kristillisen uskon opinkohdat on ilmaistu Raamatussa sellaisissa kohdissa, jotka eivät kaipaakaan mitään selitystä. Ne kohdat, jotka ovat meille hämäräriä, tulee selittää selvien kohtien valossa.

Minkälaisissa tilanteissa jokin Raamatun kohta sitten saattaa olla meille hämärä? Raamattu ei tietenkään ole selkeä silloin, jos emme ymmärrä sitä kieltä, mitä luemme. Jos joku ei osaa suomea, hän ei ymmärrä suomenkielistä Raamatua. Siksi jokin kohta Raamatussa saattaa jäädä meille hämäräksi, jos emme ymmärrä, mitä jokin ilmaisu Raamatun alkukielissä tarkoittaa. Samoin esimerkiksi huono käännös alkukielestä voi tehdä jonkin Raamatun kohdan meille hämäräksi.

Raamattu ei myöskään ole selkeä niille, jotka eivät halua ymmärtää Raamatua vaan vastustavat Jumalan sanaa. Ne, jotka haluavat nostaa omat ajatuksensa Raamatun yläpuolelle, eivät voi ymmärtää Raamatua.

Raamattu pysyy hämäränä myös niille, joille on esimerkiksi nuoruudesta saakka annettun opetuksen myötä syntynyt tietynlainen ennakkokäsitys jostain asiasta. Esimerkiksi reformoitu, joka on kuullut koko elämänsä opetusta siitä, että Kristuksen sanat ”tämä on minun ruumiini” tarkoittaisivat ”tämä merkitsee minun ruumista-

ni”, ei ymmärrä Kristuksen selviä sanoja, koska hän välittömästi mielessään liittää näihin sanoihin väärän opetuksen, jota hän on kuullut lapsuudestaan saakka.

On myös tehtävä se huomio, että ne asiat, jotka Raamattu ilmoittaa meille, saattavat olla ymmärryksemme yläpuolella, vaikka ne ovatkin ilmoitetut meille selvin sanoin. Esimerkiksi opit Jumalan kolmiykeydestä tai Kristuksen kahdesta luonnosta ovat sellaisia, että emme voi järjellämme niitä ymmärtää, mutta ne ovat kuitenkin selvin sanoin ilmoitettu Raamatusta.

Vaikka yllämainituista syistä jokin Raamatun kohta saattaa jäädä meille hämäräksi, se ei millään tapaa muuta sitä todellisuutta, että Raamattu todella on selkeä Jumalan sana, joka ilmoittaa meille totuuden. Se ohjaa meidät tuntemaan koko kristillisen uskon sellaisilla sanoilla, jotka eivät tarvitse mitään selitystä, vaan jotka kaikki voivat ymmärtää. Raamattu ohjaa askelemme niin, että löydämme perille taivaan kirkkauteen.

Dani Puolimatka

Raamattu ja inhimillinen järki

Järki luonnollisena ymmärryksenä

Sanaa järki käytetään monessa merkityksessä. Järki voi tarkoittaa ihmisen luonnollista ymmärrystä. Silloin se merkitsee sitä, mitä ihminen tietää ja käsittää ilman Jumalan erityistä ilmoitusta. Järki tässä merkityksessä ei saa asettua Raamatun ilmoituksen yläpuolelle. Ihmisen luonnollisen tiedon ja ymmärryksen perusteella ei voida määritellä kristillistä oppia. Silloin järki tunkeutuu alueelle, jota se ei ymmärrä. Tällainen toiminta ei ole järkevää, sillä ihminen siirtyy silloin tiedollisten kykyjensä ulkopuoliselle alueelle – järkevää on tunnistaa omat rajansa.

Jumala ei ole antanut meille ilmoitustaan täydellisenä loogisena järjestelmänä, vaan ikään kuin osissa, sen mukaan, mitä on tarpeen tietää pelastusta varten. Siksi Raamatussa ei kerrota monia sellaisia asioita, jotka meitä kiinnostaisi tietää. Kuitenkin Jumalan Hengen vaikutus Raamatun synnyssä (2 Tim. 3:15 ym.) takaa sen, että kaikki se, mitä Raamattu kertoo, on totta.

Järki ajattelukykyinä

Järki voi tarkoittaa myös kykyä mielessään omaksua ja harkita asioita eli yleisesti ihmisen ajattelu- ja käsityskykyä. Raamattu on kirjoitettu inhimillisellä kielellä, jonka ymmärtäminen vaatii jossain määrin järkeä. Raamattu myös sisältää asioita, joiden jäsentäminen vaatii järkeä, esimerkiksi historiallisia tietoja.

Järjen oikea suhde Kirjoituksiin on palveleva: järjen avulla ymmärretään niiden merkitys, mutta järki ei asetu tämän merkityksen yläpuolelle. Raamattua ei pidä tulkita ihmisjärjelle ymmärrettäväksi niissä kohdissa, joissa se ilmoittaa jotain järjen ylittävää. Esimerkiksi opetus Jumalan kolmiykeydestä tai oppi armonvalinnasta ilman vihanvalintaa voidaan ymmärtää Kirjoituksista, mutta joiltain osin ne ylittävät inhimillisen ymmärryksen.

Langennut järki ja pyhitetty järki

Luonnostaan ihmisen järki on suuntautunut Jumalaa vastaan. Tämä tarkoittaa sitä, että ihminen käyttää ajattelu- ja käsityskykyään Jumalan tahdon vastaisesti ja

vastustamaan Jumalan ilmoitusta. Lisäksi ihmisen järki on hänen muiden kykyjensä tavoin lankeemuksen heikentämä ja vääristämä.

Siksi Vähä katekismus opettaa: ”Minä uskon, etten minä oman järkeni voimasta voi Herraani Jeesukseen Kristukseen uskoa eli hänen tykönsä tulla, vaan Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumilla”. Pelastusta ei saavuteta järjellä, vaan Jumalan armosta ja vaikutuk-

sesta. Niin se ei ole kiinni ihmisen älykkyudesta ja ymmärryksestä, vaan pysyy Jumalan lahjana, joka on tarjolla kaikille.

Uskon myötä ihminen voi myös alkaa nähdä niitä vääristymiä, joita synti tuottaa hänen järjenkäyttöön, ja alkaa käyttää ajattelu- ja harkintakykyään Jumalan tahdon mukaan.

Jeesus ja fariseusten perinnäissäännöt

Roomalaiskatolilaiset kritisoivat luterilaisia 1500-luvulla siitä, että nämä hylkäsivät Raamatun ulkopuolisen perimätiedon opinlähteenä. He väittivät, että Jumala on antanut kirkolle Raamatun lisäksi suullisen perimätiedon, joka täydentää Raamatun ilmoitusta. Suullisen perimätiedon nähtiin olevan samalla viivalla Raamatun kanssa, kun kysymys oli siitä, mihin kirkon uskon tulee perustua.

Roomalaiskatolilaiset eivät olleet suinkaan ensimmäisiä, jotka halusivat tuoda Raamatun rinnalle muita uskonlähteitä; Jeesuksen ajan juutalaisilla oli monia perinnäissääntöjä. Vielä nykyäänkin juutalaisuudessa on yleistä ajatella, että Siinailla Mooses oli saanut kirjoitetun lain lisäksi suullisen lain. Raamatun mainitsemissa perinnäissäännöissä oli kyse tästä kirjoittamattomasta laista, joka oli muka periytynyt opettajalta opettajalle juutalaisen kansan keskuudessa. Kun fariseukset puhuivat isien perinnäissäännöistä, he eivät omasta näkökulmastaan puhuneet vain inhimillisistä perinteistä, vaan Jumalan lain osasta, joka oli välittynyt isien opetuksen kautta.

Jeesuksen asenne juutalaisia perinnäissääntöjä vastaan käy selväksi kahdesta seikasta: ensiksi, hän ei suostunut fariseusten vaatimukseen ja velvoittanut opetuslapsiaan pesemään käsiään ennen ateriaa, vaikka fariseukset pahastuivatkin tästä. Toiseksi, hän nuhteli fariseuksia neljännen käskyn rikkomisesta, kun nämä eivät auttaneet taloudellisesti vanhempiaan, vaan maksoivat sen sijaan temppelille ylimääräisen maksun. Hän sanoi heille: ”Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet. Paljon muuta samanlaista te teette.” (Mark. 7:13)

Kun Jeesus kumosi oman aikansa juutalaisten vääriä oppeja, hän vetosi Raamattuun. Hän oletti, että kirjoitettu Jumalan sana riitti kumoamaan vastustajien väitteet. Se ei tarvinnut rinnalleen mitään muuta.

Jeesuksen esimerkki suhteesta perinnäissääntöihin rohkaisee meitä pitämään Raamatun opetukseen ja alistamaan kaiken muun sille. Meitä ei tarvitse horjuttaa se, vaikka joku kerskaisi sillä, että hänellä on apostoleilta saatua suullista opetusta, joka kumoaa meidän oppimme: jos tuon kerskujan opetus ei perustu Raamattuun, saamme ottaa Jeesuksesta mallia ja torjua sen luottaen Herramme lupaukseen: ”Jos te pysytte minun sanasani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani, ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi” (Joh. 8:31–32).

Mika Bergman

Kirjoitukset todistavat Kristuksesta

Martti Luther opetti, että ”Kirjoitukset ovat Kristuksen kapalot”. Galatalaiskirjeen kommentaarissaan vuodelta 1535 Luther käsittelee kysymystä siitä, miten Jumala voidaan tuntea. Vaikka Luther hyväksyy sen, että Jumala voidaan tuntea luonnon kautta, hän samalla pitää ehdottomasti kiinni siitä, että tätä rajallista ja riittämätöntä tietoa tulee täydentää Kirjoitusten valossa. Kirjoitukset on annettu, että voisimme tulla todelliseen ja pelastavaan Jumalan tuntemiseen hänen ainuystyntyisen Poikansa, Jeesuksen Kristuksen kautta.

Jumala ei halua tulla tunnetuksi muuten kuin Kristuksen kautta, eikä häntä voikaan tuntea muulla tavoin. Miksi näin on? Koska kaikki vanhurskaus tulee alun perin Jumalalta, Kristuksen kautta, kun kyse on meidän vanhurskauttamisestamme Jumalan edessä. Jumala puhuu meille sanansa kautta ja tarjoaa meille armonsa ja anteeksiantamuksen synneistämme Jeesuksen kautta. Tällä tavoin hän puhui Aadamille ja Eevalle paratiisissa pian lankeemuksen jälkeen, kun käärme oli pettänyt heidät. Jumala kyllä langetti heille ankaran rangaistuksen. Hän kuitenkin myös välittömästi lohdutti heitä lupauksella Kristuksesta, joka tulisi kerran ja murskaisi käärmeen pään. Tämä ensimmäinen lupaus Herramme tulemisesta ja hänen anteeksiantamuksestaan on kir-

joitettuna jakeessa 1 Moos. 3:15. Tästä lupauksesta alkaen kaikki muukin osoitti Kristukseen: kaikki muut Jumalan profeettojen kautta antamat selkeät lupaukset sekä hänen pelastustekonsa Israelia kohtaan – esimerkiksi Punaisenmeren jakaminen ja kulkeminen kuivaa maata pitkin. Samoin, kun Jumala käski Aabrahamin lähteä omasta maastaan ja lupasi tehdä hänestä suuren kansan ja siunata häntä; ja että hänen Siemenessään eli Kristuksessa kaikki kansat maan päällä tulisivat siunatuiksi.

Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta Johanneksen ilmestykseen Kirjoitukset todistavat Kristuksen tulemisesta, armosta, syntien anteeksiantamuksesta hänessä ja hänen sovitustyöstään. Kirjoitukset todistavat Kristuksen lunastavasta rakkaudesta. Ne julistavat Jumalan lunastusta, sitä, miten hän lähetti Jeesuksen lunastamaan kaikki ihmiset, kaikki kansat, kaikkina aikoina. Hänessä meidät nostetaan synnin syvyyksistä, joihin olimme uponneet. Kirjoitukset osoittivat pyhille sekä Uudessa että Vanhassa testamentissa Kristuksen ristin, jolla syntiemme kahleet on otettu pois. Emme ole enää orjia, vaan elävän Jumalan lapsia. Raamattu tuo esille profeettojen ja apostolien vahvoja todistuksia Jumalan kunnia-akkaasta työstä, hänen ihmeistään heitä kohtaan, heissä ja heidän kauttaan.

Golgatan ristinkuoleman kautta Jeesus voitti jokaisen vihollisen. Hän mursi palasiksi kaikki saatanan aseet, kun hän oli kuuliaisuudella täyttänyt työn. Voitollisella ylösnousemuksellaan hän syöksi kokonaan vallasta helvetin voimat ja vangitsi vankeuden, asetti vihollisemme julkisesti häpeään voittamalla heidät ristinsä kautta. Jokainen syyllisyyden nuoli, jonka saatana ampuu meitä kohti, on murrettu palasiksi, sillä kuka voi syyttää Jumalan valittuja mistään? Ei ole ihme, että katsoessaan Raamattua Luther näki sen pyhänä seimenä, jonka äärelle hän polvistui ja katseli Kristusta. Todellakin, kun Luther alkoi uskoa Jumalaan oikealla tavalla, hän oli täynnä iloa, toivoa ja rauhaa. Hän kävi Raamatun läpi mielessään ja löysi Jumalan, jota hänen oli mahdollista rakastaa ja johon hän saattoi lujasti uskoa sen sijaan että olisi vihanut ja kammonnut häntä. Tässä ”uskonpuhdistuksen läpimurros” hän käsitti, että Jumala toimii evankeliumin kautta jakaakseen armosta vanhurskautensa. Se on aivan erilaista kuin se, miten Jumala toimi lain kautta vaatien vanhurskautta meiltä. Luther kirjoittaa: ”En näe Raamatussa mitään muuta kuin ristiinnaulitun Kristuksen.”

Kristuksen kautta Jumala julistaa suosiotaan ja armoaan meitä kohtaan. Kristuksessa näemme, että Jumala ei ole vihainen herra ja tuomari, vaan armollinen ja lempeä Isä, joka siunaa meitä, eli joka pelastaa meidät lailta, synniltä, kuolemalta ja kaikelta pahalta, ja antaa meille vanhurskauden ja

ikuisen elämän Kristuksen kautta. Tämän tuntemiseksi tarvitsemme Raamattua ja Kristusta, joka on läsnä sanassaan. Emme mitenkään voi tulla tuntemaan Jumalaa ilman Kristusta emmekä voi tulla tuntemaan Kristusta ilman Raamattua. Luther sanoo: ”Usko ... ei päättelee sen mukaan, mitä se näkee tai tuntee, vaan sen mukaan, mitä se kuulee. Se riippuu yksin Jumalan sanassa eikä näkemisessä.”

Kristus on Raamatun sanoma ja ydin. Siinä hän tulee ilmi ja tunnetuksi meille. Hän itse sanoi: ”Tutkikaa Kirjoituksia, sillä teillä on niissä mielestänne iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta” (Joh. 5:39) Raamatun sivuilla Kristusta opetetaan selvästi ja hänet asetetaan esiin uskonsilmien eteen.

Raamattua voi verrata jalokivilippaaseen: Kristus on jalokivi sen sisällä. Hänen morsiamensa, Kirkon, täytyy tuntea Kirjoitukset läpikotaisin, jos se tahtoo tuntea hänet ja rakastaa häntä yhä enemmän. Luther sanoo: ”Kirkko ei saa aikaan Jumalan sanaa, vaan Jumalan sana saa aikaan Kirkon.” Sillä kun Jumalan sana kukoistaa, kaikki asiat kukoistavat ja menestyvät Kirkossa – ja tämä on synnä siihen, että nykyään Kirkko ei ole ainoastaan kuihtunut ylellisyyteen ja prameuteen, vaan on melkein kokonaan tuhoutunut. Näin on siksi, että Jumalan sanaa ei pidetä kunniasa, ja opetetaan ihmisäädöksiä ja Rooman mestarillisia keksintöjä.” Rooma oli lyönyt laimin Raamatun; sen seurauksena sen havaittiin laiminlyöneen Kristuksen. Tämä oli Lutherin ymmärrys.

Oikea tieto Kristuksesta, verrattuna pelkkään akateemiseen tai historialliseen tietoon, saadaan Jumalan sanan tuntemisesta: ”Sillä jos te uskoisitte Moosesta” (Jeesus sanoi), ”niin te uskoisitte minua; sillä minusta hän on kirjoittanut. Mutta jos te ette usko kirjoituksiaan, kuinka te uskoisitte minun sanojani?” (Joh. 5:46,47). Jumala oli puhunut Moosoksen kautta Kristuksesta. Hyvin kirkas ja erinomainen esimerkki siitä on, kun Jumalan kansa napisi Jumalaa ja hänen palvelijaansa Moosesta vastaan. Myrkylliset käärmeet lähetettiin rangaistukseksi. Jumala, täynnä rakkautta ja laupeutta, lähetti Moosoksen asettamaan Kristuksen suoraan kaikkien niiden silmien eteen, jotka olivat kuolemaisillaan syntinsä takia. Mooses käytti vaskikäärmettä, joka viittasi suoraan Kristukseen (Joh. 3:14) ja hänen ristiinsä! Mooses käski israelilaisia katsomaan pronssista

käärmettä järkkymättä. Ne, jotka tekivät niin, parannettiin, koska he olivat yksinkertaisesti ja vaakaasti katsoneet yksin käärmettä. Toiset sen sijaan olivat katsoneet haavojansa käärmeen sijasta, ja he kuolivat. Näin Kristuksen on oltava suoraan uskonsilmiemme edessä, niin että emme näe, emmekä kuule mitään Raamatussa lukuun ottamatta Kristusta, emmekä usko, että mikään on lähempänä meitä kuin Kristus!!! Usko on järkkymätön katse, joka katsoo yksin Kristukseen ja löytää hänet hänen sanastansa. Jeesus on synnin ja kuoleman voittaja ja se, joka antaa meille vanhurskauden, pelastuksen ja iankaikkisen elämän.

Niinpä, rakas ystävä, jos haluat tulla lohdutetuksi, kun omatuntosi vaivaa sinua tai kun olet suuressa ahdistuksessa, sinun ei pidä tehdä mitään muuta kuin tarttua Kristukseen uskossa hänen sanaansa. Sanomme Lutherin kanssa: ”Minä

uskon Jeesukseen Kristukseen, Jumalan Poikaan, joka kärsi, ristiinnaulittiin ja kuoli minun tähteni. Hänen haavoissaan ja kuolemassaan näen syntini. Hänen ylösnousemuksessaan näen voittoni syntistä, kuolemasta ja paholaisesta. Näen myös vanhurskauden ja iankaikkisen elämän. En tahdo nähdä enkä kuulla mitään muuta kuin hänet.” Tämä on tosi usko, jonka Pyhä Raamattu antaa ja ylläpitää.

Läpi psalmien Daavid osoittaa Jeesukseen, hänen kärsimyksensä, kuolemaansa ja ylösnousemuksensa. Kristus on psalmeissa! Psalmi välittävät ainutkertaisesti sielun ja erityisesti Kristuksen sielun sisäiset syvyydet. Psalmi eivät vain todella auta muovamaan vastaustamme Jumalalle koetuksissa ja elämän iloissa, vaan ne myös ilmoittavat meille jotakin Jeesuksen Kristuksen sielunelämästä, näkökulmia, joita emme saa yksin evankeliumien välityksellä. Esimerkiksi Jeesuksella todennäköisesti oli mielessä psalmi 41, jae 10, joka kuvaa täydemmin hänen sielunsa pistokset: ”Ystävänikin, johon minä luotin, joka minun leipääni söi, nostaa kantapäätä minua vastaan.” Johannes kuvaa evankeliumissaan ristiinnaulitsemisen tapahtumat, sotilaat, jotka heittivät arpa Kristuksen tunikasta, psalmin 22 mukaan. Myöhemmin, kun hän kärsi ristillä, Kristus lainasi toista psalmia, rukoillen Isää viimeisillä voimillaan psalmin 31:6 sanoilla: ”Sinun käsiisi minä annan henkeni”. Psalmi antavat meille myös käsityksen Kristuksen suuresta korotuksesta, joka alkaa

ylösnousemuksessa, jota seuraa taivaaseenastuminen ja joka huijautuu kruunajaisiin, niin että, kuningasten Kuninkaana, ainoana Vapahtajana ja lopullisena tuomarina hän hallitsee kaikkia kansoja.

Uusi testamentti käyttää jatkuvasti psalmeja asettamaan katseemme Kristukseen, hänen majesteettiinsa, kauneuteensa ja hänen kunniaansa, jotka johtavat meitä Siionin taivaalliselle vuorelle.

Psalmi eivät ainoastaan todista Kristuksesta, vaan ne myös auttavat meitä rukoilemaan ja palvelemaan Jumalaa käyttäen sanoja, joita Kristus käytti rukoillessaan taivaallista Isäänsä. Psalmtari on kirjoitettu meitä syntisiä varten, ja siinä löydämme ylitsevuotavan lähteen täynnä evankeliumin puhdasta elähdyttävää vettä.

Kaikki huomattavat profeetat, kuten Jesaja, puhuivat paljon Kristuksesta, hänen neitseellisestä syntymästään ja kärsimyksensä (Jes. 7:10–17; Jes. 53). Profeetat ennustivat Kristuksen; hänen tulemisensa, hänen pelastustyönsä. Kirjoitukset osoittavat jatkuvasti Kristukseen. Ne tuovat hänet julki! Ne tekevät meille mahdolliseksi nähdä ja uskoa oikein. Ne tekevät meille mahdolliseksi ylistää Jumalaa Jeesuksessa Kristuksessa. Kaikki, mitä näemme niissä, on todistusta Jeesuksesta, kannesta kanteen. ”Sanansa kautta Kristus on lähempänä teitä kuin lapsi, joka on kietonut käsivartensa anne... Hän on teidän kansanne, ja lähellä teitä... Yksinkertaisesti uskokaa häneen.” (Marti Luther).

Edward Brockwell

Usko lepää Raamatun lupauksissa

Uskolla on aina kohde ja jokin perusta. Se on aina uskoa johonkin, ja on myös aina jokin syy, miksi ihminen uskoo, mihin uskoo.

Uskon perusta voi olla epävarma. Se voi olla esimerkiksi ihmisen oma tunne tai se, mitä joku toinen ihminen sanoo. Joskus ihminen yksinkertaisesti uskoo sen, minkä haluaisi olevan totta, ja keksii itselleen riittävät perustelut.

Epävarma perusta ei anna ihmiselle pysyvää rauhaa. Ihmisten mielipiteet muuttuvat ja ihmiset ovat erehtyväisiä. Siksi siitä, mitä ihmiset sanovat, ei saa varmaa ja muuttumatonta perustaa uskolle.

Myös tunteet muuttuvat. Siionin kanteleen laulussa sanotaan osuvasti: ”Tunteet täällä vaihtuu häilyy”. (SK1964 103:1) Tunteille perustuva usko voi olla vahva yhtenä päivänä ja romahtaa toisena. Siltä perustalta ei löydy lepoa.

Raamatun lupaukset tarjoavat uskolle perustan, jolla levätä. ”Sana vain on paikallaan”, jatkuu edellä mainittu Siionin kanteleen laulu. Raamatun lupaukset antavat uskolle varman perustan, koska ne ovat Jumalan lupauksia. Ne ovat Jumalan Hengen vaikutuksesta syntyneitä sanoja, joten ne eivät ole erehtyviä niin kuin ihmisten mielipiteet.

Raamatun sana ei muutu. Sen nuorimmatkin kirjoitukset ovat olleet olemassa jo lähes 2000 vuotta. Raamattu on myös koko kristikunnan jakama kirja. Se ei ole vain jollekin pienelle asiantuntijoiden ryhmälle, vaan sen sanoma on kaikille avoin ja sitä luetaan julkisesti joka jumalanpalveluksessa. Tämä tuo kristilliseen uskoon avoimuuden: se ei perustu vain siihen, mitä joku ihminen sanoo, vaan apostolien ja profeettojen opetus, jolle kristinuskon perustuu, on jokaisen luettavissa ja kuultavissa Raamatusta.

Raamattu on opetuksen normi. Tämä periaate varjelee kirkkoa siltä, ettei sen perinne lähde kehittymään mielivaltaiseen suuntaan pois apostolisen uskon perustalta.

Raamatun lupausten jumalallinen alkuperä sekä niiden muuttumattomuus ja julkisuus antavat varman perustan yksityisen ihmisen ja kirkon uskolle.

Lupausten sisältö

Raamatun lupauksista löytyy myös uskon oikea kohde. Mitä Raamattu lupaa? Pelastuksen Kristuksen kautta. Jeesus on Raamatun keskus. Hän itse sanoi Kirjoituksista, että ”ne juuri todistavat minusta” (Joh. 5:39) ja avasi opetuslastensa sydämet ymmärtämään Mooseksesta ja profeetoista alkaen, ”mitä hänestä oli kaikissa Kirjoituksissa sanottu.” (Luuk. 24:27)

Raamatun kirjoitusten keskeinen sisältö on siis Jumalan Poika, joka on tullut ihmiseksi ihmisiä pelastamaan. Hän on kallio, jonka varaan usko rakentuu. Hän kutsuu luokseen työtä tekevät ja kuormien uuvuttamat ja tarjoaa heille levon.

Usko löytää levon Jeesuksessa, koska hänen kauttaan tunnemme armollisen Jumalan. Jeesus on kaikkien syntien sovittajana lepo omalletunnolle. Koska hän on aina kanssamme, hän on lohdutus elämän vaikeuksissa. Viimein hän vie myös omansa ikuisen lepoon Jumalan luona.

Vesa Hautala

Kristillinen oppi perustuu selkeisiin opin sijaintipaikkoihin

Jumalan sana ja sen sisältämä kristillinen oppi on annettu meille ihmisille pelastukseksi. Tämän johdosta uskova voi tarttua Jumalan sanaan, riippua siinä kiinni, omistaa syntien anteeksiantamuksen, sen myötä rauhan omalletunnon ja tulla perille iankaikkiseen autuuteen. Tähän Jumalan sanan tarkoitukseen liittyy myös se, että kristillinen oppi on ilmaistu selkeissä raamatunkohdissa. Lähestymme nyt asiaa tarkastelemalla Raamatun opetusta Kristuksesta ja hänen työstään.

Jumalan sanaa on syytä ajatella sen tarkoituksesta käsin. Kun Aadam ja Eeva olivat langenneet, heillä ei ollut muuta mahdollisuutta tulla autuaiksi kuin Jumalan teon ja lahjan perusteella. He saivat syntihätäänsä lupauksen vaimon Siemenestä, joka on polkeva rikki käärmeen pään (1 Moos. 3:15). He saattoivat käsittää autuuden opin perustuksen: Jumala antaa Herran sovittamaan synnin ja poistamaan kuoleman, joka seurasi synnistä.

Se, että Kristus on tuonut meille autuuden, edellyttää sitä, että hän on meidän sijaisemme, tosi ihminen. Jotta hän voi antaa pätävän ja kuoleman voittavan uhrin, hänen tulee olla myös tosi Jumala. Tämän johdosta hänen ihmiseksi tulemisensa eroaa meidän syntymästämme. Hän on syntynyt neitsyestä (Jes. 7:14). Tämä Kristusta koskeva oppi ilmoitettiin aikanaan Marialle, Joosefille ja paimenille sekä kaikille ihmisille kerrottavaksi. Jumala siis vahvisti aiemmin ilmoittamansa sanan Vapahtajan syntymästä ja antoi saman sisältöisen ilmoituksen uudestaan.

Kristuksen työn luonne ja tarkoitus tulevat ilmi selkeissä kohdissa. Niin kuin Kristuksen syntymä eroaa meidän syntymästämme, myös hänen kuolemansa eroaa meidän kuolemastamme. Ennen kuolemaansa Vapahtajan sanoi: ”Sen tähden Isä minua rakastaa, koska minä annan henkeni, että

minä sen jälleen ottaisin. Kukaan ei ota sitä minulta, vaan minä annan sen itsestäni. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se jälleen. Sen käskyn olen saanut Isältäni.” (Joh. 10:17,18) Jumalan rakkaus ilmenee siinä, että Kristus antoi henkensä. Tämä asia tapahtui meidän ihmisten hyväksi, syntien anteeksiantamiseksi. Tämän ilmaisee monikin raamatunkohta, esimerkiksi 2 Kor. 5:19: ”Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan.” Tämä sana on annettu siinä tarkoituksessa, että meissä ihmisissä syntyisi usko Kristukseen ja tulisimme perille iankaikkiseen elämään. Edellä oleva lyhyt katsaus Kristuksen persoonaan, hänen armotyöhönsä ja sen tarkoitukseen viittaa Jumalan sanan pääkohtaan, armon evankeliumiin. Nämä asiat ovat kristillisen opin keskus, ja ne

luovat selkeyden myös muita opinkohtia käsitteleviin kohtiin. Jumalan sana opettaa kasteesta, että siinä ihminen puetaan Kristukseen ja hänen kuolemaansa, ja näin kaste toimitetaan syntien anteeksiantamiseksi. Ehtoollisessa Kristus jakaa ruumiinsa ja verensä syntien anteeksiantamiseksi. Jumalan sanan julistuksen virassa on kysymys synnin päästöstä ja autuudesta uskossa vastaan otettavaksi, ja sen vastakohtana tulee ilmi, että ilman uskoa olevat eivät omista syntien anteeksiantamusta.

Näin kristillinen oppi on ilmaistu selvissä kohdin pyhässä Raamatussa. Kysymys on toisaalta siitä, että Jumala on antanut tiedoksi nämä kalliit asiat. Kuitenkin kristillinen oppi eroaa maallisesta tiedosta ratkaisevasti siinä mielessä, että kristillinen oppi ohjaa uskomaan Kristukseen ja omistamaan hänessä Jumalan armon ja iankaikkisen elämän.

Kimmo Närhi

Miten pysymme uskollisina uskonpuhdistukselle

Johdanto

Rakkaat veljet! Nyt vietettävä juhluvuosi suuntaa katseemme 500 vuoden takaisiin ihmeellisiin tapah-tumiin. Muistelemme Jumalan an-tamaa uskonpuhdistusta, sitä, miten oikea usko pääsi loistamaan jälleen kirkkaasti. Historiasta kuitenkin tiedämme, että usko turmeltuu helposti. Näin oli ennen uskonpuh-distusta. Näin oli sen jälkeen. Siksi meidän kysymyksenämme tulisi olla aina: miten pysymme uskollisi-na uskonpuhdistukselle? Ja toisaal-ta: mitä uskollisuus tälle perinnölle tarkoittaa tänä päivänä?

Tässä voisi lähteä käymään läpi erinäisiä ajankohtaisia kysymyksiä ja miettimään, miten niihin tulisi suhtautua luterilaisen uskonpuh-distuksen hengessä. En kuitenkaan tee niin. Se on aivan liian monimut-kaista ja aikaa vievää. Vastauksen siihen, miten pysymme uskollisina uskonpuhdistukselle, voi tiivistää yhteen sanaan, ja se sana on Raamattu.

Uskollisuus uskonpuhdistuksel-le ei ole itseisarvo. Uskonpuhdistus saa arvonsa ainoastaan siitä, että se toi raamatullisen opin ja uskon selkeästi esille. Todellinen uskollisuus uskonpuhdistuksen perinnölle on sitä, että pitäydymme kaikessa

uskossa ja elämässämme Jumalan sanaan.

Nostan tähän liittyen esille kak-si näkökulmaa, jotka ovat luo-vuttamattomia sen kannalta, että kirkkomme säilyy uskollisena sille perinnölle, jonka se on saanut en-nen meiltä eläneiltä pyhiltä. En-simmäinen näistä on se, että meillä pitää olla ymmärrys siitä, mitä Raamattu opettaa erinäisistä kysy-myksistä ja pitäytyä Raamatun to-tuuteen. Toinen on se, että Jumalan sana tulee saada hoitaa sielujamme sille kuuluvalla tavalla.

Meidän tulee tuntea Raamattu hyvin ja pitäytyä sen oppiin

Aloitetaan ensimmäisestä koh-dasta, jossa korostuu tiedon mer-kitys.

En tiedä, oletteko miettineet tätä kysymystä, mutta minulla pyörii aina välillä mielessä se, kuinka haavoittuvaista seurakuntiemme ja kirkkomme elämä on. Meillä valta on tarkoituksella hajautettua. Sitä ei ole siirretty joillekin kirkkobyro-kraateille kansan ulottumattomiin, vaan sääntöjemme mukaan suurin valta on seurakunnankokouksilla. Myös tämä kirkkokunnankokous on merkittävä kirkollisen vallan-käytön paikka.

Se, että valtaa on näin Raamatun hengessä hajautettu, on hyvä asia. Meitä ei helposti uhkaa se, että joku kirkkoruhtinas alkaisi täällä pomotella alaimisikseen mieltämiään seurakuntalaisia. Me olemme yksi veljesjoukko, joka näissä kokouksissa Jumalaa avuksi huutaen pyrkii tekemään päätöksiä hänen valtakuntansa hyväksi.

Toimintamallillamme on tosin kääntöpuolensa: se todella edellyttää sitä, että lampaat tuntevat paimenensa äänen. Jos myös maalikoillamme ei ole ymmärrystä kristillisen opin sisällöstä ja siitä, mihin uskomme perustuu, tilanne on hälyttävä. Seurakunnan- ja kirkkokunnankokouksissa valtaa voivat alkaa tavoitella ne, joilla ei ole oikeaa ymmärrystä siitä, millaista seurakunnallisen ja kirkkokunnallisen elämän tulee olla Raamatun mukaan. Pahin tilanne olisi se, jos tällaiset henkilöt pyrkisivät määrätietoisesti kaappaamaan vallan kirkossamme ja muuttamaan sen suunnan aivan toiseksi.

Näen meidän olevan tällä hetkellä murroskohdassa: pitkään kokouksissamme merkittävässä asemassa ovat olleet muutamat opillisesti vahvat ja uskolliset veljet. Jumala on käyttänyt heitä viedessään kirkkomme vaikeiden aikojen läpi. Pikkuhiljaa alkaa kuitenkin välttämättä olla toisten aika nousta esiin. On aika saada uusia vastuunkantajia. Ja jotta voim-

me jatkossakin pysyä uskollisina oikealle opille, uuden polven on paneuduttava Raamattuun – eikä jo opitun kertaaminen ole iäkkäämmillekään pahitteeksi.

En ajattele, että jokaisella jäsenellämme olisi velvollisuus paneutua, esimerkiksi Pieperin dogmatiikkaan ja opetella siitä erinäisiä raamattuperusteita oikealle opille. Minusta on parempi lähteä liikkeelle paljon tutummasta teoksesta, Kristinopista. Muistatte varmaan, että Kristinopissa on tapana esittää väitteiden perusteiksi pitkiä raamatunpaikkalistoja. Näin ollen jo Kristinoppiin perehtymällä ja siinä olevien raamatunpaikkojen opettelulla on suuri arvo kirkkomme tulevaisuuden kannalta.

Opillisen tietämyksen kartuttaminen on pitkä, mutta tärkeä prosessi. Toinen olennainen opilliseen tietouteen liittyvä näkökohta, on se, että meidän tulee oppia kysymään yksi kysymys. Tällä kysymyksellä pääsemme jo pitkälle. Tuo kysymys on: missä tämä opetus on Raamatussa? Jos ikinä tulee vastaan tilanne, jossa pastori sanoo teistä jotain, mikä kuulostaa oudolta, kysykää häneltä ystävällisesti raamattuperusteita opetukselleen. Hänellä on velvollisuus osoittaa sanomansa raamatulliseksi – ja hän todennäköisesti vain ilahtuu siitä, että seurakuntalaisella on halu koetella kuulemansa Jumalan sanalla.

Ensimmäinen näkökulma pysymisenä uskollisena uskonpuhdis-

tukselle tiivistyy kahteen asiaan: meidän tulee tuntea Kristinoppi ja sen opetuksen raamattuperusta. Tämän lisäksi meidän tulee opetella kysymään, missä kuulemamme opetus on Raamatussa.

Meidän tulee nähdä Raamattu todistuksena Kristuksesta ja hänen työstään

Seurakuntiemme ja kirkkomme elämä ei voi kuitenkaan olla pelkkää opillista tietoa. Jos näemme Raamatun vain kirjana, joka opettaa asioita, joita tulee pitää totena, meidän käsityksemme Raamatusta on vääristynyt. Raamattu näytetään lakikirjana, joka opettaa, mitä pitää uskoa ja siinä kaikki. Tällaisella raamattukäsityksellä kirkkomme toiminnasta tulee lakimaista ja tukahduttavaa.

On muistettava, että uskonpuhdistuksessa oli ennen muuta kyse heittäytymistä Jumalan sanan ihanien armolupausten varaan. Raamattu on kirja, joka todistaa Kristuksesta ja hänen suunnattomasta armostaan. Raamattu sanoo itsestään: ”kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo.” (Room. 15:4). Raamattu on annettu meille lohduksi. Sen sanoman tarkoituksena on antaa lohtu ja toivo. Tämän se tekee julistamalla meille, että me toivottomat syntiset, jotka olemme ansainneet vain iankaikkisen kadotuksen,

olemme saaneet syntimme Jeesuksen sovitus työn tähden. Meillä on Vapahtaja, joka on tehnyt kaiken pelastukseen vaadittavan edestämme. Ja tämän pelastuksen hän lahjoittaa meille juuri Raamatun sanassa. Jumalan sanan lupauksiin uskomalla meillä voi olla kaiken ymmärryksen ylittävä rauha.

Opillisuus asettuu oikeaan perspektiiviin vain, kun näemme sen yhteyden pelastavaan uskoon. Oikean opin tarkoituksena on suojella uskoa. Se luo raamit, joiden sisällä uskomme voi säilyä hyvin voivana, armo- ja Kristus-keskeisenä. Jos opillisuutemme on jotain muuta, siitä on tullut epäjumala.

Vahva hartauselämä on olennainen asia kirkkomme uskollisuudessa uskonpuhdistukselle. Meidän ei tule tutkia Raamattua ainoastaan saadaksemme opillista tietoa, vaan meidän tulee olla päivittäin sen hoidettavana. Opillisen tiedon etsiminen korostaa helposti meidän aktiivisuuttamme: meidän pitää tutkia, oppia ja ymmärtää. Raamatun hartaudellisessa käytössä me taas luemme lyhyitä Raamatun jaksoja rukoillen, että Pyhä Henki painaisi sanansa meidän sydämiimme. Käymme Raamatun ääreen avoimina sille, että Jumala hoitaa sen kautta meitä. Hän uudistaa meitä yhä syvempään Kristuksen kaltaisuuteen. Tässä työssä me olemme passiivisia, Jumala on aktiivinen.

Kun Jumala hoitaa meitä sanalaan, silloin meidän sydämissämme alkaa kuulua ääni: ”Kuinka makeat ovat minulle sinun lupauksesi! Ne ovat hunajaa makeammat minun suussani.” (Ps. 119:103). Jumalan sanan lukeminen ei ole ahdistava kahle tai raskas taakka, vaan elämän ilo, koska ymmärrämme, että Raamattu on Jumalan rakkauden osoitus meitä kohtaan. Sen tarkoitus tiivistyy apostoli Johanneksen sanoihin: ”nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä.” (Joh. 20:31)

Jos meidän joukossamme on niitä, jotka eivät vietä päivittäin aikaa Jumalan hoidettavana, nyt on muutoksen aika. Ilman sitä, että tunnemme syvällisesti tarpeemme Kristuksen armolle ja päivittäisille uskon vahvistukselle, emme voi olla uskollisia uskonpuhdistukselle. Kyse ei ole ainoastaan teidän oman uskonelämännen hyvinvoinnista, vaan kirkkomme tulevaisuudesta. Vain silloin, kun Jumalan sana voi valloittaa sydämet, voimme saada uskollisia vastuunkantajia.

Teille on varmaan tuttu Lutherin lausahdus siitä, että evankeliumi on kuin sadekuuro, joka tulee yhdelle paikkakunnalle, mutta siirtyy pian seuraavalle. Tähän Lutherin toteamukseen vedotaan joskus selityksenä sille, miksi toiminta on jossain hiipunut. Mutta oletteko

kuulleet, miksi Jumalan sana on kuin sadekuuro? Mikä on syy sille, että evankeliumin sade ei jää tietyille paikkakunnalle? Syitä on varmasti monia, mutta Lutherin vastaus on yksinkertainen: kiittämättömyytemme. Kun evankeliumia ei rakasteta, kun sitä ei oteta vastaan kalliimpana aarteena, Jumala antaa sanansa mennä muualle. Hän antaa sen niille, jotka haluavat ottaa sen vastaan, elää ja iloita siitä. Tämä kutsukoon meitä kaikkia parannukseen ja uudenlaisen raamattusuhteeseen.

Toinen näkökulma uskollisuuden uskonpuhdistukselle on siis vahva, Kristus-keskeinen ja Raamattuun syventyvä hartauselämä.

Lopuksi

Kohta käsittelemme uuden raamatunkäännöksen julkaisemista. Uuden käännöksen julkaiseminen tarjoaisi hienon tilaisuuden tarttua Raamattuun ja innostua sen lukemisesta. Mutta saamme me pastori Särelän käännöksestä kirkkomme käännöksen tai emme, nyt on aika rakentaa kirkkomme tulevaisuus kestäväälle perustalle. Nyt on aika jokaisen kartuttaa opillista tietämystään. Nyt on kunkin aika pitää huolta sielua hoitavan hartauselämän järjestämisestä. Sana ratkaisee meidän tulevaisuutemme, koska sana on se väline, jota käyttäen Jumala varjelee oikeassa uskossa ja opissa, uskollisina uskonpuhdistukselle. Aamen.

Mika Bergman

Kirkkokunnankokouksessa 27.5.2017

Yleisen ja erityisen ilmoituksen välinen suhde

Yleisellä ilmoituksella tarkoitetaan sitä todistusta, jonka luomakunta ja luonnollinen moraalilaki antavat Jumalasta, ja erityisellä ilmoituksella Jumalan sanallista ilmoitusta, jonka hän on antanut ihmisille, nimittäin Raamattua.

Yleinen ilmoitus voi kertoa meille joitain asioita Jumalasta. Paavali kirjoittaa: ”– se, mikä Jumalasta voidaan tietää, on heillä tiedossa, sillä Jumala on sen heille ilmoittanut. Sillä hänen näkymätön olemuksensa,

hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissaan katsellaan, maailman luomisesta nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseään puolustaa.” (Room. 1:19–20) Yleisen ilmoituksen perusteella voimme tietää, että on olemassa Jumala, joka on luonut kaiken. Kuitenkin yleisen ilmoituksen antama tieto Jumalasta on hyvin rajallinen. Lisäksi perisyntien tähden ihmisen luontainen jumalatuntemus on myös turmeltunut ja vääristynyt.

Siksi me tarvitsemme Jumalan erityistä ilmoitusta, Raamattua. Ilman Jumalan erityistä ilmoitusta kukaan ei tietäisi, mitä Jumala on tehnyt meidän pelastukseksimme. Ilman Raamattua meillä ei olisi tietoa Jumalan valmistamasta pelastuksesta. Jumalan sana kertoo meille, että Jumalan Poika on tullut ihmiseksi, täyttänyt lain meidän puolestamme ja sovittanut syntimme. Tätä ei kukaan pysty pääättelemään yleisen ilmoituksen perusteella. Niinpä Jumalan erityinen ilmoitus on välttämätön, jotta voisimme tulla tuntemaan pelastuksen Jeesuksessa Kristuksessa.

Raamatun luonteesta johtuen Raamattu on ainoa varman tiedon lähde maailmassa. Myös tässä on ero yleisen ja erityisen ilmoituksen välillä. Ihminen voi tehdä vääriä johtopäätöksiä yleisestä ilmoituksesta. Ihmisen järki on turmeltunut ja rajallinen. Siksi järki tai luomakunnasta tekemämme havainnot eivät anna meille sataprosenttisen varmaa tietoa.

Jumalan sanaan voi sen sijaan luottaa täysin. Se antaa meille täysin varmaa tietoa. Siksi yleiseen ilmoitukseen perustuvan tiedon tulee aina olla alisteinen Jumalan sanalle. Jumalan sana on ainoa tiedon lähde, johon voimme luottaa täysin.

Tällä on myös oma merkityksensä ns. apologialle, uskon järkipäiselle puolustamiselle. Apologialla voi olla merkittävä apurooli keskusteltaessa epäuskoisten kanssa, ja se voi myös vahvistaa kristityn uskoa, mutta apologiankin tulee olla alisteinen Jumalan sanalle. Järkipäiset uskon puolustuksetkaan eivät voi koskaan korvata Jumalan sanaa. Yksin Jumalan sana voi vaikuttaa ihmisessä uskon ja antaa varman pohjan uskolle.

Näin siis, vaikka yleinen ilmoitus antaa meille arvokasta tietoa ja voi olla apuna ja tukena monessa asiassa, se on kuitenkin aina alisteinen Jumalan erityiselle ilmoitukselle, joka on ainoa ehdottoman varman tiedon lähde. Samoin yleinen ilmoitus ei koskaan voi vaikuttaa ihmisessä pelastavaa uskoa, vaan siihen tarvitaan Jumalan erityistä ilmoitusta.

Dani Puolimatka

Miksi meidän tulkintamme Raamatusta olisi oikea?

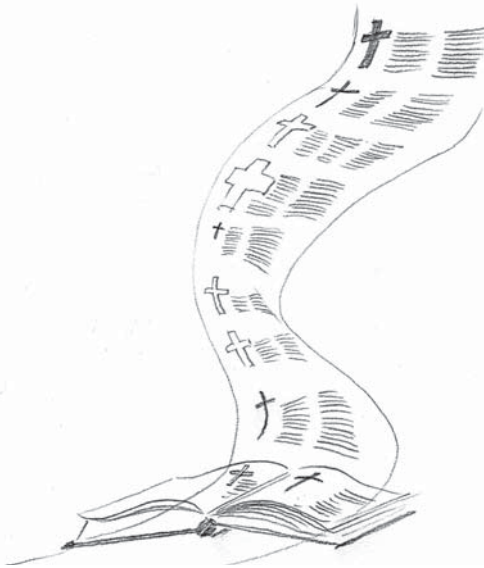
”Kaikki on tulkintaa.” ”Kaikki kirkkokunnat ja jokainen kristitty tulkitsee Raamattua omalla tavallaan.” ”Raamattu on syntynyt ihmisten keskuudessa ja siksi sitä on tutkittava samoista lähtökohdista kuin kaikkia muitakin historiallisia kirjoja.” Tällaiset kannanotot ovat suoraan sanottuina tai epäsuorasti esitettyinä hyvin tavallisia. Ne ovat kuitenkin onnettomia siksi, että ne johtavat luottamaan ihmisjärkeen ja ihmisten arvovaltaan.

Otsikkomme kannalta polttava kysymys on, opettaako Raamattu itse joitakin periaatteita, joiden avulla sitä voidaan selittää ja ymmärtää – ei siis ihmisielen mukaisesti tulkita – oikein. Lähestymme tässä asiaa kolmen tärkeän näkökulman avulla. Tarkastelemme, opettaako Raamattu itse sitä, että se on erehtymätön Jumalan sana, onko Kristuksen ja hänen sovitustyönsä Raamatun oman sanan perusteella sen keskus ja tuoko Raamattu itse esiin lain ja evankeliumin erotuksen. Nämä kolme kysymystä, vaikka eivät ole ainoita, ovat kuitenkin laajoja ja tärkeitä Raamatun oikean selittämisen kannalta. Ne ovat myös olennaisia sen

kannalta, kuinka luterilainen kirkko selittää Raamattua.

Uskomme, että Raamattu on Jumalan oma ja erehtymätön sana. Tällä tavoin uskoi myös Daavid, jonka kautta Jumala antoi osan sanastaan: ”HERRAN Henki on puhunut minulle, ja hänen sanansa on minun kielelläni.” (2 Sam. 23:2) Tämän periaatteen mukaisesti apostoli Paavali sanoi koko Vanhasta testamentista: ”uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna Laisa ja Profeetoissa.” (Apt. 24:14) Raamatun erehtymättömyyden vuoksi Berean juutalaiset vertasivat kuulemaansa apostolista evankeliumia kirjoitettuun Jumalan sanaan ja voivat todeta evankeliumin pitävän yhtä Vanhan testamentin kanssa: ”He ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä Kirjoituksia, oliko asia niin.” (Apt. 17:11) Näin Raamatun sana osoittaa olevansa erilainen kuin ihmissana. Se on erehtymätön Jumalan sana, ja tällä tavoin kristillisessä seurakunnassa siihen on sekä Vanhan että Uuden liiton aikana suhtauduttu.

Raamattu itse opettaa myös, että Kristus ja hänen pelastuste-

konsa on Raamatun tärkein asia ja pelastavan uskon sisältö. Vapahtaja itse toi tämän esiin keskustellessaan juutalaisten oppineiden kanssa. Hän viittasi lakiin ja profeettoihin ja sanoi: ”ne juuri todistavat minusta.” (Joh. 5:39) Apostoli Johannes kirjoitti evankeliuminsa tarkoituksesta: ”Nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskoessanne olisi elämä hänen nimessään.” (Joh. 20:31) Apostoli Paavali kuvasi julistustoimintaansa Korintossa: ”Sillä olin päättänyt olla luonanne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna.” (1 Kor. 2:2)

Lain ja evankeliumin välinen ero tulee selvästi esiin esimerkiksi apostoli Paavalin laajassa opetuksessa vanhurskauttamisesta

eli syntien anteeksiantamuksesta Roomalaiskirjeen luvuissa 3–5. Hän opettaa, että ihminen ei voi omin teoin pelastua, eikä lakia edes ole annettu pelastustieksi. Sen sijaan Kristuksen armotyön myötä Jumala on valmistanut pelastustien. Evankeliumi ilmoittaa tämän pelastuksen. Opetuksensa yhteenvetona apostoli kirjoitti: ”Niin päätämme siis, että ihminen julistetaan vanhurskaaksi uskon kautta, ilman lain tekoja.” (Room. 3:28)

Näiden kolmen periaatteen, Raamatun erehtymättömyyden, Kristuksen armotyön keskeisyyden sekä lain ja evankeliumin erotamisen seuraaminen johdattaa oikeaan Raamatun ymmärtämiseen. Kyseessä on Jumalan oma sana, joka on annettu meille meidän pelastukseemme.

Kysymys Raamatun oikeasta selittämisestä on jatkuvasti ajankohtainen. Hieman vajaa puoli vuosisataa sitten näin oli myös yhdysvaltalaisessa Missouri-synodissa. Tuolloisessa vaikeassa tilanteessa professori Robert D. Preus kirjoitti kirjan, jonka suomenmennettu nimi on: ”Miten luterilainen kirkko selittää Vanhaa ja Uutta testamenttia”. Tämän kirjan avulla voi laajemmin tutustua yllä käsiteltyihin ja muihinkin otsikkomme aiheeseen liittyviin kysymyksiin.

Kimmo Närhi

Vinkkejä Raamatun säännölliseen lukemiseen

Monella on varmaan kokemus siitä, että on monta kertaa yrittänyt aloittaa säännöllisen Raamatun lukemisen, mutta kerta toisensa jälkeen on epäonnistunut muodostamaan säännöllistä tapaa. Tähän voi luonnollisesti olla monia eri syitä. Uuden tavan muodostamisessa voi olla monenlaisia haasteita.

Muodostaessa uutta tapaa on hyvä tiedostaa, että tavan vakiintumiseen menee jonkin verran aikaa. On olemassa erilaisia arvioita siitä, kuinka kauan kestää, ennen kuin jokin toiminto muodostuu tavaksi, jonka toistaa automaattisesti. Todellisuus lienee kuitenkin se, että mikään tietty aika ei päde kaikkiin tapauksiin, vaan tavan muodostumisen kesto vaihtelee yksilöittäin ja myös tavan luonteen mukaan. On kuitenkin hyvä tiedostaa, että ennen kuin jokin tapa muodostuu sellaiseksi, että sen tulee tehneeksi ikään kuin automaattisesti, tulee nähdä määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti vaivaa, että tapa muodostuu.

Kun siis suunnittelee sitä, että muodostaa tavakseen lukea Raamattua säännöllisesti, on hyvä asennoitua niin, että jonkin aikaa

tulee nähdä tietoisesti vaivaa ja että on myös oltava johdonmukainen. Jos tapaa muodostaessa tavan toistaminen jää usein välistä, usein käy niin, että tavan muodostaminen ei onnistu.

Toinen asia, mikä voi auttaa tavan muodostamisessa, on kytkeä tapa johonkin joka päivä tapahtuvaan asiaan. Eli esimerkiksi lukea Raamattua aina ennen aamupalaa. Se, mihin Raamatun lukemisen tapa kannattaa yhdistää, riippuu tietysti omasta elämäntilanteesta. Lapsiperheen äidille voi olla mahdollonta lukea Raamattua ennen aamupalaa, mutta ehkä hänelle onnistuisi paremmin esimerkiksi se, että lukee Raamattua aina heti, kun on saanut lapset nukkumaan. Voit miettiä, mikä olisi sinun tavallisessa arkielämässäsi sellainen asia, mihin kannattaisi liittää Raamatun lukemisen tapa. Olennaista on se, että kyseessä on asia, joka toistuu normaalisti päivittäin ja jonka yhteydessä on mahdollista lukea Raamattua.

Totta kai, elämässä tulee myös tilanteita, kun jotain päivittäistä tapaa ei pysty noudattamaan. Mutta kun jokin asia on muodostunut tavaksi, on siihen helppo palata poik-

keuksellisten olosuhteiden mentyä ohi. Tärkeää onkin, että jos jostain syystä ei vähään aikaan pysty toistamaan päivittäistä tapaa, palaa siihen mahdollisimman pian. Mitä pidempi aika kuluu, ennen kuin tapaan palaa, sitä varmemmin tapa jää pois omista arkirutiineista. Toisaalta on hyvä muistaa myös se, että vaikka Raamatun päivittäisen lukemisen tapa olisikin jäänyt, voi siitä aina muodostaa itselleen uudestaan tavan. Se vaatii vain alussa vähän enemmän työtä, ennen kuin tapa on taas muodostunut.

Monet voivat olla myös epävarmoja siitä, miten heidän kannattaisi lukea Raamattua. Monilla Raamatun lukeminen on lopahthanut esimerkiksi siihen, että on aloitettu lukemaan Raamattua alusta, ja sitten kun on päästy Mooseksen lain yksityiskohtaisiin säädöksiin temppeelijumalanpalveluksesta ja seremonialaista tai sukuluetteloihin, on Raamatun lukeminen jäänyt. Siksi on hyvä kiinnittää myös huomiota siihen, miten lukee Raamattua.

Tässäkin luonnollisesti eri ihmisillä toimivat erilaiset asiat. Jollekin voi toimia parhaiten juuri se, että lukee Raamattua alusta loppuun. Toiselle voi toimia paremmin se, että lukee esimerkiksi yhden kirjan kerrallaan, mutta ei välttämättä kannesta kanteen, vaan sieltä täältä. Jollekin sopii paremmin, että lukee pienempiä

kokonaisuuksia sieltä täältä.

Olipa paras tapa itselle mikä tahansa, tässäkin voi kuitenkin toimia järjestelmällisesti. On hyvä sopia itsensä kanssa jokin tietty määrä, jonka lukee päivittäin. Jos esimerkiksi lukee Raamatusta yhden luvun päivässä, silloin Raamattu tulee luetuksi noin kolmessa vuodessa. Jos puolestaan lukee kolme lukua, tulee Raamattu luetuksi noin vuodessa. Tämä siis silloin, jos lukee Raamattua kannesta kanteen. Voi olla myös järkevää tehdä niin, että lukee rinnakkain Vanhaa ja Uutta testamenttia, niin että lukee yhden luvun kummastakin päivässä, tai jos kaksi lukua päivässä on liian paljon, vaihtelee niin että lukee vuoropäivin Vanhaa ja Uutta testamenttia. Jos yksi luku päivässä on ylipäänsä liian paljon, voi lukea lyhyemmän kokonaisuuden, esimerkiksi yhdestä alaotsakkeesta seuraavaan. Jollekin voi taas toimia se, että lukee aina esimerkiksi viisitoista minuuttia päivässä tai jonkin muun tietyn ajan. Joka tapauksessa, tavan muodostumiseen auttaa nimenomaan se, että valitsee jonkin tietyn määrän, jota lukea, tai jonkin tietyn ajan. Samoin se auttaa, että valitsee suunnitelmallisesti jonkin tavan, jolla käy läpi Raamattua.

Tässä on joitain vinkkejä, joita voi hyödyntää, kun pyrkii muodostamaan Raamatun päivittäisestä lukemisesta tapaa.

Dani Puolimatka

52 raamatunkohtaa ulkoa opeteltavaksi

Jokaisen kristityn on tärkeää opetella Raamattua ulkoa. Silloin meillä on Raamattu aina mukanaamme, vaikka emme pitäisi kirjaa käsissämme. Ulkoa opitut jakeet voivat tarjota sanat Jumalan ylistämiseen ilossa tai lohdutukseen surussa. Ne ovat avuksi myös opetuksen koettelemisessä.

Ulkoa opettelemisen aloittaminen voi tuntua haastavalta. Ei välttämättä oikein tiedä, mistä aloittaisi. Siksi olen kerännyt tähän avuksi listan, josta löytyy raamatunkohta jokaiselle vuoden viikolle. Nämä kohdat opettelemalla saa raamattuperusteita kristillisen uskon perusopeille sekä monenlaista lohdutusta sielulle. Toivon, etet aikaile Raamatun opettelemisen kanssa, vaan aloitat jo tänään!

Apua opiskeluun voi saada kirjoituksesta ”Miten opettelen Raamattua ulkoa?” (Luterilainen 4/2016).

Mika Bergman

1. 5 Moos. 6:4	19. Mark. 16:16	37. 1 Tess. 5:21
2. 1 Moos. 1:1	20. 1 Kor. 1:30	38. Room. 16:17
3. Joh. 1:1	21. 2 Kor. 5:19	39. Joh. 20:31
4. Joh. 3:16	22. 2 Kor. 5:21	40. Joh. 11:25–26
5. 1 Kor. 2:14	23. Fil. 4:4	41. Ps. 119:105
6. Jer. 17:9	24. Fil. 4:6–7	42. Ps. 103:1–5
7. Ef. 2:1	25. 2 Tim. 3:16–17	43. Room. 3:23–26
8. Room. 1:17	26. 2 Piet. 1:21	44. 1 Tess. 2:13
9. Room. 3:28	27. Ps. 50:15	45. Room. 1:16
10. Joh. 14:6	28. Ps. 51:5	46. Gal. 4:4–5
11. Jes. 41:10	29. Room. 8:28	47. Gal. 5:26–27
12. Jes. 53:5	30. Jes. 7:14	48. Room. 5:20
13. 1 Moos. 3:15	31. Hes. 18:23	49. Room. 5:1–2
14. Ps. 110:1	32. 1 Kor. 11:23–25	50. 1 Piet. 3:21
15. Naah. 1:7	33. Joh. 21:22–23	51. Job. 1:21
16. Joh. 3:5	34. 1 Joh. 2:1–2	52. Miik. 5:2
17. Tiit. 3:5	35. Gal. 5:22	
18. Matt. 28:18–20	36. Ps. 23:4	

Berealaisten esimerkki

”Mutta veljet lähettivät heti yötä myöten Paavalin ja Silaan Bereaan. Kun he olivat saapuneet sinne, he menivät juutalaisten synagogaan. Nämä olivat jalompia kuin Tesalonikan juutalaiset. He ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä Kirjoituksia, oliko asia niin. Monet heistä uskoivat, niin myös useat ylhäiset kreikkalaiset naiset ja miehet.” (Apt. 17:10–12)

Kun Paavali ja Silas saapuivat Berean kaupunkiin ja alkoivat opettaa evankeliumia juutalaisille, berealaiset vertasivat Paavalin ja Silaan opetusta pyhiin Kirjoituksiin. Monet vakuutuivat, että apostolien sanoma oli profeettojen opetuksen täyttymys, ja uskoivat sen.

Berealaiset ovat hyvä esimerkki kristityille edelleen. Julistus kuuluu koetella Raamatun kirjoituksilla. Vain sen mukainen opetus on hyväksyttävä. Jumala ei ole luvannut opettajille erehlyttämättömyyttä. Uusi opetus ei myöskään voi kumota vanhaa, sitä, mitä jo profeetat ja apostolit julistivat. Apostolien opetuskin piti yhtä Vanhan testamentin todistuksen kanssa.

Seurakuntalaisten kuuluu tuntea Raamattu, niin että he voivat huomata, jos heidän paimenensa opetus menee harhaan. Tarkoitus ei tietysti ole, että opetuksen kuuleminen seurakunnassa tapahtuisi epäluuloisessa hengessä, sillä yksi puhtaan opin varjelemisen tarkoitus on, että kuulijat voivat luottaa paimenensa opetukseen. Kuitenkin heidän kuuluu olla tilanteen niin vaatiessa kykeneviä tunnistamaan väärä oppi.

Raamatun tunteminen, tutkiminen ja lukeminen on myös hyödyllistä seurakuntalaisten omalle hengelliselle kasvulle takia. Kyse ei ole pelkästä oikean kriittisyyden oppimisesta, vaan Jumalan sanaan perehtymisestä. Syvällinen opin koetteleminenkaan ei ole mahdollista ilman syvällistä Raamatun tuntemista. Ennen kaikkea kysymys on evankeliumiin juurtumisesta yhä syvemmin.

Myös koko kirkon tulee olla ”berealainen”. Sen tulee koetella oma opetuksensa Kirjoitusten valossa. Tämä koskee kirkon perinteistä oppia sekä nykyistä julistusta. Kirkon opetuksen tulee olla Kirjoituksissa olevan apostolien ja profeettojen opetuksen mukaista.

Vesa Hautala

Upsalan kokouksen päätös

Luterilaisuus sai Ruotsin valtakunnassa valtionuskonnon aseman vuoden 1593 Upsalan kokouksen päätöksellä. Vuodesta voi päätellä, ettei päätös täten kuulunut kaikkien tunnustuksellisten luterilaisten allekirjoittamaan vuoden 1580 Yksimielisyyden kirjaan, vaikka se on otettukin mukaan uusimpaan luterilaisten Tunnustuskirjojen suomennokseen.

Upsalan kokouksen päätöksessä määritellään valtakunnan uskonnon tunnustusperusta. Lisäksi siinä on yhtä ja toista kirkolliseen elämään liittyvää säädöstä. Olen ottanut näytteeksi kyseisestä dokumentista sen kuvauksen Raamatun luonteesta ja asemasta luterilaisessa uskossa.

Mika Bergman

Upsalan kokous Raamatusta

Ensiksi me kaikki tahdomme yksimielisesti pysyä Jumalan puhtaassa ja autuaaksi tekevässä sanassa, joka on kirjoitettu pyhien profeettojen, evankelistojen ja apostolien kirjoituksissa. Seurakunnissamme tulee opettaa, uskoa ja tunnustaa, että Raamattu on syntynyt Pyhän Hengen vaikutuksesta ja sisältää täydellisesti kaiken sen, mikä kuuluu kristilliseen oppiin Kaikkivaltiaasta Jumalasta ja meidän autuudestamme sekä hyvistä teoista ja hyveistä. Raamattu on oikein kristillisen opin perusta ja tukipylväs, kuten myös ohjenuora kaikkien uskontoa koskevien kiistojen arvioimiseksi, ratkaisemiseksi ja ehkäisemiseksi. Tähän ei tarvita muiden selvityksiä, ei edes pyhien isien eikä muidenkaan, jotka oman mielensä mukaan ovat lisäilleet Raamattuun sellaista, mitä ei siinä itsessään ole. Kenenkään ihmisen ei näet ole lupa tulkita Jumalan sanaa oman mielensä mukaan, eikä tässä ole katsottava eikä kunnioitettava kenenkään asemaa, korkea-arvoisuutta tai arvovaltaa, vaan yksin Raamattua.

Upsalan kokouksen päätös.
TK 1990, s. 591.

Hartaus: Ps. 119:105

*”Sinun sanasi on jalkojeni
lamppu ja valo tielleni.”*

Me ihmiset synnymme tähän maailmaan keskelle hengellistä pimeyttä. Olemme pimeyden vallassa, vailla valoa. Emme näe, minne tulee kulkea, emme tunne muuta kuin pimeyttä.

Mutta Jumala on antanut meille sanansa valoksi pimeytemme. Jumalan sana tuo luoksemme valon. Toisaalta se paljastaa meidän pimeytemme. Se osoittaa meille, kuinka pimeitä tekomme ja ajatuksemme ovat. Mutta Jumalan sanan valo myös ajaa pois pimeytemme. Evankeliumin valo tuo luoksemme Kristuksen, hänen armonsa ja pelastuksensa. Evankeliumin valo siirtää meidät pimeyden valtakunnasta Jumalan valtakuntaan. ”Kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät soveliaiksi pyhien perintöosaan valkeudessa, häntä, joka on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan.” (Kol. 1:12–13)

Jumalan sana myös ohjaa kulkuamme. Se osoittaa meille oikean tien: mitä meidän tulee uskoa ja kuinka vaeltaa. Se johtaa meitä halki tämän elämän pimeyden ja vaarojen. Se pitää meidät oikealla tiellä, niin että emme lankea tai eksy pois taivastieltä. Kaiken tämän maailman pimeyden keskellä Jumalan sana on kuin kirkas valo, joka on jatkuvasti turvamme ja oppaamme.

Kun turvaamme Jumalan sanaan, saamme kulkea eteenpäin luottaen siihen, että olemme matkalla kohti taivaan kirkkautta.

Rukoilkaamme: Rakas taivaallinen Isä, kiitos siitä, että olet antanut meille sanasi valoksemme. Auta meitä, että aina turvaisimme sanaasi ja kulkisimme sen valossa. Johdata sinä meidät sanasi kautta iankaikkiseen elämään. Amen.

Dani Puolimatka

LAPSILLE

Veden äärellä

Rannalla oli kuuma. Eevin ja Miron perhe oli viettämässä kesälomaa. Isä ja äiti yrittivät rentoutua varjossa. Äiti luki ja isä koetti saada päiväunta, sillä ajomatka oli ollut väsyttävä. Hän kuitenkin havahtui torkuistaan tuon tuostakin lasten kirkkaisiin ääniin. Lopulta hän myönsi tappionsa ja päätti ottaa selvää siitä, mitä hauskaa vesirajassa tapahtui. Näytti siltä, että lapset pysyivät ensin paikoillaan ja juokisivat sitten kauemmaksi. – Selvästi taas jokin kilpailu, isä arveli kun näki Miron perinteiset hulahula-tuuletukset.

– Hei, iskä tulee! Eevi huusi. –Tule isi mukaan aaltokisaan! Isä hymähti huvittuneena: – Vai "aaltokisa" tällä kertaa... Joskus isästä tuntui, että Jumala on siunannut häntä maailman kilpailuhenkisimmällä jälkikasvulla. Mutta pian säännöt kuultuaan hän oli jo huomaamattaan aloittamassa kolmatta kierrosta. Kisassa piti siis kirjoittaa yhdessä sovittu teksti rantahiekkaan, mahdollisimman nopeasti ennen kuin aalto pyyhkäisisi sen mennessään. Joka sai tekstin ensimmäisenä valmiiksi olisi voittaja – kunhan ei itse kastuisi. Isä arveli, että viimeinen lisäys oli Miron keksintö.

Kun peliä oli pelattu muutama kierros, oli isän pakko hengähtää. Lapset tulivat hänen luokseen pitämään taukoa. – Aika hassua, että kirjoitus häviää noin helposti veden mukana, Eevi mietti. – Se on totta, isä vastasi. – Minulle tulee siitä mieleen profeetta Miikalle annettu sanat Raamatusta: "Hän armahtaa meitä jälleen, polkee maahan pahat tekomme ja kaikki heidän syntinsä sinä heität meren syvyyteen." (7:19) – Mutta eikö Raamatussa sanota, että meitä vastaan ollut kirjoitus on naulattu ristiin? Miro mietti. – Jo vain! Hyvin muistettu, isä kehui. – Jeesus kantoikin omassa ruumiissaan kaikki meidän syntimme ristille ja siellä hän sai päälleen koko Jumalan vihan syvyyden. Eeviä puistatti. – Se oli varmasti oikea hirmumyrsky, hän kuiskasi. – Sitä se oli, sanoi isäkin vakavana. – Mutta siksi meillä onkin nyt Jeesuksen tähden rauha Jumalan kanssa.

– Mitä jos kirjoitettaisiinkin omat syntimme rannalle ja annettaisiin veden huuhtoa ne pois? Miro ehdotti. Isää huvitti. – Kuule tiedätkös, että on sellainen vesi, joka ne synnit huuhtelee ihan oikeasti? – Kaste! Eevi ehti. Isän kasvat loistivat ylpeydestä, kun hän katsoi tyttärtään. – No kyllä! Meidät on kastettu Jeesuksen kuolemaan, ja sitä kasteen armossa eläminen onkin, että päivittäin tunnustamme syntimme Jumalalle ja uskomme ne Jeesuksen tähden anteeksiannetuksi.

He istuivat hetken aikaa hiljaa yhdessä. Lopulta isä palasi äidin luo varjoon ja katseli kun lapset jatkoivat leikkiään rannalla. Suurten kämmenten sormet menivät ristiin: – Kiitos Jeesus.

Oi armon merta ihmeellistä, sen vesi voimallinen on. Syyn kaiken pesee syntisistä, pois heistä torjuu tuomion. Se synnin vallan hukuttaa, mun niin kuin Nooan pelastaa. VK220

Markus Mäkinen-Taina

Terveiset lastenleiriltä!

Rukoilkaa lakkaamatta 1 Tess.5:17

Taivaallisen Isämme suuresta armosta saimme tänäkin kesänä kokoontua Siitamajaan oppimaan Vapahtajastamme, Jeesuksesta, sekä jakamaan yhteisestä uskostamme. Leiriläisiä tulikin paljon ja mukana oppimassa oli myös aikuisia, jotka auttoivat mielellään. Sää oli suurimmaksi osaksi leiriä mitä parhain, joten ulkoleikit ja pelit onnistuivat. Välillä lapset nauttivat ruokansakin ulkosalla auringonpaisteessa.

Lastenleirin teemana oli tänä vuonna rukous. Oppi- ja ryhmätunneilla opimme pastorien, sekä Irenen ja Pauliinan opastuksella, miten monet uskovat Raamatussa ovat saaneet vahvistusta ja avun hätään rukouksessa. Saimme myös seurata heidän esimerkkiään. Samuelin rukouksen sanat: "Puhu, palvelijani kuulee" (1 Sam.3:10), opastaa meitä oikeaan sydämen asenteeseen lukiessamme Raamattua, kuten myös Salomonin pyyntö saada "kuuleva

sydän" (1 Kun.3:9). Myös Jeesus, Jumalan Poika, rukoili päivittäin. Siitä ymmärrämme, miten tärkeää jokapäiväinen rukouselämä on myös meille, syntisille.

Tärkeä opetus leiriltä olikin se, että rukous on lahja Jumalalta. Se on lahja, koska emme voi luonnostamme rukoilla oikein. Mutta Jeesuksen tähden Jumala on luvannut kuulla rukouksemme ja olemme saaneet vielä Jumalan Pojan rukouksen, tutun Isä meidän -rukouksen, käytettäväksi (Matt.6:9–13). Rukouksen lahja ei kulu, eikä mene rikki, vaan sen kautta me saamme keskustella Jumalan kanssa – hän puhuu meille sanassaan.

Leirillä tutustuimme, miten monin eri tavoin saamme rukoilla. Rukous tuli meitä vastaan aamurukouksessa, rukouksessa Raamatun äärellä, laulutuntien viestissä ja laululeikeissä, ruokarukouksessa, jumalanpalveluksen eri osissa, iltarukouksessa... Ja mikä hienointa, Jeesus itse

Lapset aurinkoisella pastori Markuksen oppitunnilla Oriveden Siitajamajan leirikeskuksessa kesäkuussa 2017

kantaa meitä jatkuvasti rukouksellaan - silloinkin, kun nukumme (Room.8:34; Ps.4:8).

Emme kuitenkaan istuneet ainoastaan oppitunneilla, vaan elimme opittua todeksi yhteisissä leikeissä, joita Annis oli meille laatinut, sekä askarteluhetkissä. Leiriltä lähtikin kotiin muistoksi upeita paperiperhosia, sekä katekismushelmet, joiden avulla voi keskittyä rukoukseen Vähä-Katekismuksen opetuksen mukaan. Jokaiselle lapselle jaettiin myös omaksi Tuula Matikaisen toimittama Rukouskirja lapsille, jota käytimme päivittäin oppi- ja laulukirjana. Lapset rakastuivat tästä kirjasta oppimiinsa uusiin rukouslauluihin. Toivon, että Rukouskirja tulee lasten käyttöön myös kotona, kun lapset opettelevat järjestämään omaa rukouselämäänsä.

Siunattua kesän jatkoa kaikille – nähdään taas ensi kesänä!

Markus Mäkinen-Taina

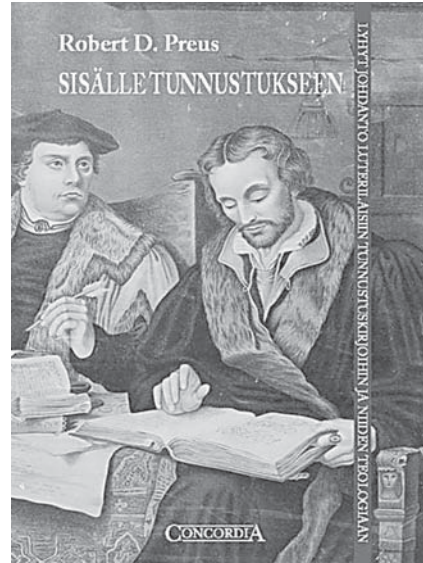
Tunnustuskirjat tutuksi

Uskonpuhdistuksen juhlavuosi on mainio tilaisuus syventyä luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Niitä tutkimalla selviää, mistä uskonpuhdistuksessa oli kyse. Tunnustuskirjat voivat kuitenkin vaikuttaa vaativilta eikä niihin tule tartuttua. Kynnystä madaltamaan on loistavaksi avuksi

Robert D. Preusin kirja ***Sisälle tunnustukseen.***

Lyhyt johdanto luterilaisiin tunnustuskirjoihin (Concordia 2017, s. 122).

Markkinoilla on monenlaista johdantoteosta tunnustuskirjoihin, mutta Preusin kirjan etuna on se, että kirjoittajalla on sama raamatunäkemyksellinen tunnus kuin tunnustuskirjojen kirjoittajilla. Tämä tekee hänestä luotettavan oppaan tunnustuskirjojen maailmaan. Raamatun tärkeydestä tunnustuskirjojen ymmärtämiseksi kertoo se, että Preus alustaa tunnustuskirjojen opetuksen läpikäymistä syventymällä ensin tunnustuskirjojen ja Raamatun

väliseen suhteeseen. Hän tuo tässä yhteydessä myös mainiosti esille sen, miten aito raamatullisuus ja evankelisuus kuuluvat yhteen.

Kun perusta on saatu laskettua, Preus kuljettaa lukijaa opinkohdasta toiseen noudatellen Augsburgin tunnustuksesta nousevaa opinkappaleiden järjestystä. Käsitellyssä ovat muun muassa Jumalan luomistyö, vanhurskauttaminen, Pyhän Hengen virka, Herran ehtoollinen ja armonvalinta. Kunkin opinkohdan alla Preus selittää omin sanoin, mitä tunnustuskirjat kustakin aiheesta opettavat lainaten laajasti eri tunnustuskirjoista aiheeseen liittyviä katkelmia. Opin käsittely on yksinkertaista ja selkeää. Erityisen

kiitoksen ansaitsee teoksen lopussa oleva sanasto, josta on suurta apua niille, joille teoksen keskeiset teologiset käsitteet ovat vieraita.

Preusin kirja on opillisesti hyvä. Hän esittää uskollisesti tunnustuskirjojen opetuksen. Hän myös korostaa mainiosti evankeliumia kristillisen uskon sydämenä, johon kaikki uskossamme lopulta liittyy.

Teoksessa tuli vastaan oikeastaan kaksi asiaa, joista löysin kritiikin aiheita. Ensimmäinen näistä oli se, että Preus soveltaa Raamatun kuvaavat sanat ”opin summa, sääntö ja ohje, jonka mukaan kaikkea oppia on arvioitava ja syntyneet kiistat kristillisesti selvitettävä ja ratkaistava” tunnustuskirjoihin (ks. esim. s. 16). On kuitenkin painotettava, että hänen opetuksensa Raamatun ja tunnustuskirjojen suhteesta on muuten ihan oikea: tunnustuskirjojen arvovalta tulee siitä, että niiden oppi on Raamatusta otettu. Niillä ei ole itsenäistä arvovaltaa. Pienenä kielteisenä seikkana tämän lisäksi mainittakoon vielä sen, että

STLK on julkaissut Tunnustuskirjat venäjänkielisenä laitoksena. Kirja on saatavana kirjamyynnistämme: www.luterilainen.com

teoksen käännös ei ole kauttaaltaan luontevan kuuloista suomea, vaan englannille omainen ilmaisutapa kuultaa välillä läpi, mutta tämä ei häiritse ymmärrettävyyttä.

Kirjan pienistä puutteista huolimatta suosittelen Preusin teosta lämpimästi. Se muistuttaa lukijaansa mainiolla tavalla siitä, miten suuri lahja uskonpuhdistus oli Kristuksen Kirkolle. Se tarjoaa hyvän lähtökohdan tunnustuskirjojen tutkimiselle. Mitä useampi meistä pääsee tunnustuskirjojen pariin ja tutkii niitä huolella, sitä rakkaammaksi meille käy luterilainen usko.

Mika Bergman

Esitelmä Helsingin Concordia-piirissä 25.7.2017

Matti Väisänen: Pelastuksesta osalliseksi

– *Raamattuargumentaation tarkastelua ja systemaattisteologisten ongelmien pohdiskelua*

Olen kiitollinen siitä, että minulla on tänä iltana mahdollisuus kommentoida Matti Väisäsen uutta kaste-kirjaa Pelastuksesta osalliseksi. Väisäsen kastekirjat ovat korostaneet hienolla tavalla kasteen luovuttama-tonta arvoa ja niistä on ollut minulle henkilökohtaisesti suurta hyötyä elämäni aikana. Olen kuitenkin hyvin murheellinen Väisäsen uudesta kirjasta ja siitä, että sen ajatukset leviävät laajasti suomalaisen kristikansan pariin.

Uudessa kirjassa ei sinällään ole mitään uutta. Väisäsen perusongelma hänen kastekirjoissaan on se, että korostaessaan kasteen arvoa hän ajautuu kieltämään julistetulta ja kirjoitetulta Jumalan sanalta sen uudes-tisynnyttävän voiman. Tunnustukselliset luterilaiset eivät ole nähneet syytä tehdä näin, vaan tunnustamme Raamatun mukaisesti, että sekä sanalla että kasteella on voima uudestisyntyttää. Väisänen kuitenkin leimaa minut sekä kanssani samalla tavalla ajattelevat filippisteiksi ja ajattelee meidän oppimme turhentavan kasteen sisällön.

Väisänen korostaa omassa teoksessaan paljon Raamatun merkitystä kristilliselle opille ja uskolle. Siksi keskityn tänä iltana vastaamaan hänen raamattuargumentaatioonsa. Minulla olisi paljon sanottavaa myös siitä, miten hän tulkitsee luterilaisen puhdasoppisuuden ajan teologeja ja Tunnustuskirjoja, mutta jätän niiden käsittelyn nyt pois. Esitykseni keskittyy ennen kaikkea kirjan sivuihin 38-47,

joissa Väisänen vastaa hänen oppiaan vastaan esitettyyn raamatulliseen kritiikkiin. Ennen kuin siirryn kirjan kritiikkiin, haluan kuitenkin tuoda esille joitain teoksen ansioita.

Kehuja

Väisänen laskee hienolla tavalla perustan kasteen ja uskon käsittelylle opettaessaan langenneen ihmiskunnan tilasta. Hän painottaa syntiinlankeemuksen historiallisuutta ja sen draamattisia vaikutuksia ihmiseen. Hän tuo selkeästi ilmi sen, miten oikea syntioppi on oikean sovitustalon perusta. Väisänen kirjoittaa puhuttelevasti: ”Ajassamme vaikuttaa pinnallinen käsitys ihmisestä. Se ei ota huomioon syntiä ja pahan ongelmaa. Näitä pidetään harmittomina asioina. Suhtautuminen synnin, kuoleman ja Perkeleen valtaan paljastaa sovitussoppimme. Jos synti ymmärretään pinnallisesti tai esteenä, jonka itse kykenemme poistamaan, ei ole olemassa sovituksen tarvetta. Jos syntiä ei käsitellä syyllisyyttä aiheuttavana, ei tarvita uhria. Aikamme ihmisen on paha olla, mutta hän ei tiedä miksi.” (s. 26)

Väisäsen esityksessä raamatuntutkinnan periaatteista on paljon hyvää. Hän toteaa heti alkuun, että Raamatun tulee antaa selittää itseään. Tämä on tietysti luovuttamatonta Yksin Raamattu -periaatteen kannalta. Sitten hän luettelee vielä kuusi periaatetta, jotka tulee huomioida Raamatun tulkinnassa: 1) alkuteksti ratkaisee opin, 2)

evankeliumit ja kirjeet antavat kyvyn hahmottaa Apostolien tekoja oikein, 3) tekstiyhteys tulee huomioida tulkin-
nassa, 4) tulee panna merkille, mikä on ainutkertaista, mikä toistuvaa, 5) yleiset käskyt kattavat yksityiskohdatkin, esim. kastekäskey lapsikasteen, 6) monet ulkonaiset seikat kuuluvat kristillisen vapauden piiriin. Listasta puuttuu ikävä kyllä se, että kristillisen opin tulee perustua selkeisiin opin sijaintipaikkoihin (sedes doctrinae), vaikka kohta kaksi tulee tätä lähelle.

Väisänen rakentaa teoksessaan paljon kreikan verbien aikamuotojen varaan. Hänen esityksensä eri aika-muotojen merkityksistä on hyvä, vaikkon allekirjoitakaan kaikkia johdopäätöksiä, joita hän tekee aikamuotoihin liittyen. Tärkeä aikamuoto kasteopin kannalta on aoristi, joka ilmaisee loppuun saatettua toimintaa. Myös perfekti on tärkeä. Se kertoo, että jotakin on tapahtunut ja se vaikuttaa vielä nykyisyyteenkin.

Aoristin merkitys näkyy hienolla tavalla Joh. 3:5:n ja Tiit. 3:5:n analyysissa (s. 36). Minulle oli aikoinaan hyvin merkittävä Väisänen Joh. 3:5:n selitys. Olin kiinnostunut helluntailaisuudesta, mutta Väisänen tämän jakeen alkutekstin analyysi, muun muassa se, että uudestisyntymisestä puhutaan aoristissa, vakuutti minut siitä, että vesi ja Henki kuuluvat Johanneksen mukaan yhteen. Näin ollen jae puhuu uudestisyntymisestä kasteessa.

Väisänen tuo esille aivan oikein myös sen, että Kristuksen inhimillisen

luonnon korostus mahdollistaa hänen sakramentaalisen läsnäolonsa. Reformoituja vastaan hän korostaa hyvin sakramenttirealismia. Hän tuo ilmi oikein sen, että keskeistä kasteessa ei ole muoto, eli se, miten se ulkoisesti toimitetaan, vaan se, mitä Jumala tekee siinä syntiselle. Armonvälineissä meidät tehdään osallisiksi siitä armosta, joka on hankittu Golgatalla jo 2000 vuotta sitten. Iloitsen siitä, että Väisänen puhuu kirjassaan myönteisesti jopa yleisestä vanhurskauttamisesta, eli siitä, että on jo olemassa valmis syntien anteeksiantamus, josta sitten uskosta tullaan osallisiksi, vaikka ajattelen, että hänen oppinsa kasteesta aiheuttaa-
kin hämäryyttä yleisen vanhurskauttamisen, armonvälineiden sekä uskon välisen suhteen hahmontamiselle kuten tulemme huomaamaan.

Väisänen kirjan yleinen vahvuus on se, kuinka paljon hän painottaa kastetta. Hän tuo monipuolisesti esille sen hyötyjä. On mukava lukea, kuinka Väisänen käy uskollisesti läpi Uuden testamentin keskeisiä kastekohtia (esim. Joh. 3, Tiit. 3, Room. 6, Kol. 2, jne.) eikä ala selitellä niiden selkeää sanomaa tyhjäksi uudestikastajien tapaan, vaan pitää siitä uskollisesti kiinni. Lukijalle välittyy se, kuinka merkittävä osa kaste on kristillistä elämää ja millaisen lohdun ja turvan se antaa synnin syyttäessä ja helvetin ahdistaa. Teoksesta huokuu se, kuinka henkilökohtaisesti tärkeä asia kaste on Väisäselle. Kaikki tämä on sinänsä hienoa ja hyvää.

Kritiikkiä

Heikkoa raamattuargumentaatiota

On kuitenkin sanottava, että kirkossa harhat eivät juuri koskaan synny siitä, että henkilö haluaa määrätietoisesti opettaa Raamattua vastaan. Harhaopit eivät ole sen tulosta, että joku pahuuttaan päättää väärillä Jumalan sanaa. Harha syntyy, kun jotakin raamatullista totuutta korostetaan muiden kustannuksella. Ja juuri näin Väisänen tekee kirjassaan.

Toki, kun alkaa syyttää harhasta, on tärkeää, että on varma siitä, ettei tapahdu ohi puhumista. Siksi on varmistuttava siitä, että on erimielisyyksiä itse opin suhteen eikä vain sanojen käytössä, eli semantiikassa. Väisänen ei tee kirjoissaan tarkkaa eroa asian ja sanankäytön välillä. Lähden esitelmäsäni liikkeelle siitä, etten pidä näitä kahta tasoa tarkasti erillään, mutta varsinkin lopussa tuon ilmi, missä on todellisia eroja välillämme.

Väisänen väitte, että uudestisyntyminen tapahtuu vain kasteessa, on vuosien varrella saanut osakseen paljon kritiikkiä. Uudessa kirjassaan hän vastaa joihinkin vasta-argumentteihin, joita hänen oppinsa siitä, että Jumalan julistettu ja kirjoitettu sana ei uudestisyntyttäisi, on kohdannut. Koska Jumalan sanan on ratkaistava tämä kiista, syvennyn nyt näihin keskeisiin raamatunkohtiin ja vastaan Väisänen vastineisiin. Neljä kohtaa, jotka ovat olennaisia kiistan kannalta, ovat 1 Kor. 4:15, Jaak. 1:18, 1 Piet. 1:23 ja Gal. 4:19. Väisänen käsittelee näitä kohtia erityisesti kirjansa sivuilla 38-47.

1 Kor. 4:15:ssa sanotaan: ”Sillä vaikka teillä olisi kymmenentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta

Kristuksessa Jeesuksessa.” Jae vaikuttaa kiusalliselta Väisänen kannalta, koska Paavali on kirjeensä ensimmäisessä luvussa sanonut kastaneensa vain Krispuksen, Gaiuksen ja Stefanaan perhekunnan (1 Kor. 1:14,16). Nyt hän kuitenkin toteaa yleisluontoisesti olevansa korinttolaisten isä, koska hän on synnyttänyt heidät evankeliumin kautta Tämä vaikuttaisi viittaavan siihen, että Paavali olisi uudestisyntyttänyt korinttolaiset evankeliumin julistuksella, mutta Väisänen on eri mieltä. Hän huomauttaa, ettei gennao-verbi tarkoita mieheen liitettäessä synnyttämistä, vaan siittämistä. (s. 38) Täten Paavali ei ole synnyttänyt korinttolaisia Jumalan sanalla, vaan hän on vain siittänyt heidät.

Ongelmallista väitteessä on se, että kreikan kielessä ei ole erotusta siittämisen ja synnyttämisen välillä. Kummastakin käytetään samaa gennao-verbiä. Väisänen opille erotus siittämisen ja synnyttämisen välillä on luovuttamaton: hän väittää, että julistettu sana saa aikaan siitetyn uskon, joka ei ole vielä varmuudella pelastavaa. Vasta kasteessa saadaan lahjaksi uudestisyntyneen usko. Se, että Väisänen rakentaa oppinsa siittämissyntyttämiserottelun varaan, joka ei näy itse alkukielessä, on kestänyt. Toisaalta on sanottava, että kirkon kielessä ei ole vierastettu sitä, että Isän sanotaan synnyttävän. Synnyttäähän Isä Pojan iankaikkisuudessa. Ymmärtääkseni Lähetyshiippakunnan seurakunnissa tunnustetaan joka sunnuntai Nikean uskontunnustuksessa, että Isä on synnyttänyt.

Vaikuttaa myös siltä, ettei Väisänen kirja ole johdonmukainen siinä, voiko Isä synnyttää. Väisänen näet itse luo yhteyksiä Pojan iankaikkisen syntymisen ja meidän kasteessa tapahtuvan

syntymämme välille. Hän kirjoittaa: ”Jeesus alkoi puhua Nikodemokselle Jumalan Pojan ’uudestisyntymisestä’, hänen, joka on syntynyt Isästä iankaikkisuudessa ennen aikojen alkua, mutta joka on sen lisäksi ja sen jälkeen syntynyt myös ihmiseksi, toiseksi Aadamiksi.” (s. 31) Jos otetaan lähtökohdaksi se, että kreikan verbi gennaō Isään liitettyä ei voi tarkoittaa synnyttämistä, silloin yhteys Pojan iankaikkisen syntymän ja meidän hengellisen syntymämme välillä katkeaa. Isä olisi iankaikkisesti siittänyt Poikansa eikä siksi voitaisi puhua edes lainausmerkeissä Pojan uudestisyntymisestä, kun käsitellään hänen tulemistaan maailmaan Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta.

Vielä haluan huomauttaa, että Paavali asettaa 1 Kor. 4:15:ssa vastakkain itsensä isänä ja muut sananpalvelijat kasvattajina. Hänen tarkoituksenaan on sanoa, että hän on laittanut julistuksellaan alulle hengellisen elämän Korintossa. Ketään äitiä tässä kuviossa ei ole. Perusongelma siittämis-synnyttämisargumentaatioissa onkin se, että hengelliseen syntymään liittyviä ilmauksia tulkitaan lihallisesti. Se, että Isä synnyttää Poikansa iankaikkisuudessa, ei rinnastu täysin siihen, mitä tapahtuu lihallisessa syntymässä. Eikä se, mitä tapahtuu armonvälineiden kautta, ole rinnastettavissa yksi yhteen maallisen syntymän kanssa. Siittämis-synnyttämisaotteluun liittyy pitkälle vietyä johtopäätelyä, jolla ei ole selkeää raamattuperustaa.

Jaak. 1:18:ssa sanotaan: ”Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, ollaksemme hänen luotujensa esikoiset.” Näyttäisi siltä, että taas puhuttaisiin siitä, että Jumalan sana on uudestisyntynyt seurakuntalaiset, mutta Väisänen on eri mieltä. Hän hakee tukea kannalleen, että kohdassa

puhutaan kasteesta, jakeesta 21, jossa sanotaan: ”Sentähden pankaa pois kaikki saastaisuus ja kaikinainen pahuus ja ottakaa hiljaisuudella vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi teidän sielunne pelastaa.”

Väisänen näkee jakeessa 21 kolminkertaisen todistuksen siitä, että jakeessa 18 puhutaan kasteesta: 1) ”pankaa pois” viittaa kastehetkeen. Silloin oli tapana riisua vanhat vaatteet ja tulla puetuksi kastepukuun. 2) Sana ”kaikki” on tyypillinen kasteteksteissä. Se viittaa kasteen totaalisuuteen ja kertakaikkisuuteen. 3) ”Sen tähden” on yleinen johtopäätöksen esittävä ilmaisu kasteteksteissä.

Huomatkaa nyt, ettei yksikään näistä perusteista ole vahva. Väisänen argumentaatio nojaa koko ajan hänen perusolettamukseensa, että jos kaste uudestisyntyyttää, sana ei voi uudestisyntyyttää. Mutta jos ajatellaan, että julistettu sana voi uudestisyntyyttää, on aivan luonnollista vedota siihen hetkeen, jolloin sana uudestisyntyyti ja kehottaa panemaan pois saastaisuus ja pahuus. Jos sana voi uudestisyntyyttää, on myös luonnollista kuvata sitä uudestisyntymää kokonaisvaltaiseksi ja kertakaikkiseksi. Jos sana voi uudestisyntyyttää, on luonnollista tehdä tuon uudestisyntymän perusteella johtopäätöksiä sanomalla ”sen tähden”.

Väisänen ei kuitenkaan tuo esille vain näitä kolmea kohtaa Jaak. 1:18:sta käsittelyn yhteydessä, vaan hän sanoo myös: ”on syytä huomata, että Jaakobin käyttämä termi ’totuuden sana’ esiintyy Uudessa testamentissa usein ’evankeliumi’-sanan synonyymina (Ef. 1:13; Kl 1:5), ja enemmänkin: Jeesus Kristus on itse tämä ’totuuden sana’, evankeliumi ruumiillistuneena, eikä kukaan tule Isän luo muutoin kuin hänen kauttaan (Jh 14:6; Ef.

4:21). Niinpä Jk 1:18:n sanoma lähes-
tyy merkillisellä tavalla Johanneksen
evankeliumissa olevaa Nikodemok-
sen ja Jeesuksen välistä keskustelua,
jonka mukaan uudestisyntyminen on
kasteessa saatu osallisuus ihmiseksi
syntyneeseen Jumalan Poikaan, Jee-
sukseen Kristukseen ja hänen kuole-
maansa ja ylösnousemukseensa (Jh
3).” (s.41)

Väisänen myöntää aluksi, että
”totuuden sana” -termiä käytetään
toisaalla Uudessa testamentissa
”evankeliumi”-sanan synonyymina.
Sitten hän hyppää siihen, että Jeesus
Kristus itse on totuuden sana. Tästä
hän päätyy kasteeseen, joka on osal-
lisuus tähän totuuden sanaan, joka on
Kristus. Väisänen tekee päättelyssä
hyppyjä, joilla ei ole tarvittavaa tukea
Uuden testamentin kirjoituksissa.

Haluan tarttua siihen, että totuuden
sana on evankeliumi. Väisänen viittaa
Ef. 1:13:een, jossa sanotaan: ”Hänessä
on teihinkin, sittenkuin olitte kuulleet
totuuden sanan, pelastuksenne evan-
keliumin, uskoviksi tultuanne pantu
luvatun Pyhän Hengen sinetti” Huo-
maatteko: kuultuanne totuuden sanan,
evankeliumin. Eli totuuden sana kuul-
laan ja se on evankeliumi. Totuuden
sana viittaa sanomaan Kristuksesta,
siihen, mitä apostolit julistivat ja jonka
seurakuntalaiset kuulivat. Toki Kris-
tus on evankeliumin sanassa läsnä,
mutta tarkkaan ottaen tässä puhutaan
julistetusta Jumalan sanasta. Myös
Kol. 1:5:ssa puhutaan julistetusta to-
tuuden sanasta: ”me kiitämme häntä
sen toivon tähden, joka teille on talle-
tettuna taivaissa ja josta jo ennen olette
kuulleet sen evankeliumin totuuden
sanassa”

Kun Jaakob nyt kirjoittaa: ”Tah-
tonsa mukaan hän synnytti meidät
totuuden sanalla, ollaksemme hänen

luotujensa esikoiset.”, on ilmeistä,
ettei hän puhu kasteesta. Tätä puoltaa
se, että hän puhuu ensinäkin sanasta,
joka on synnyttänyt seurakuntalaiset.
Raamatussa sanalla ”sana” ei viitata
kasteeseen. Sillä ei viitata tässä
myöskään Jumalan Sanaan isolla s:llä,
koska ainoastaan Johannes puhuu
Kristuksesta siihen tapaan. Sitten tämä
Jaakobin mainitsema sana on vielä ”to-
tuuden sana”, joka muualla tarkoittaa
nimenomaan julistettua Jumalan sa-
naa. Jae 21 ei horjuta tässä sanomaani.
Ainoastaan silloin, jos oletetaan, että
sanan uudestisyntyävyys ottaa kaste-
teelta sisällön pois, syntyy ongelmia.
Mutta Raamattu ei tunnista tällaisia
ongelmia.

Mielestäni vahvin kohta Väisäsen
oppia vastaan on 1 Piet. 1:23. Siinä
apostoli kirjoittaa: ”te, jotka olette
uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan
katoamattomasta siemenestä, Jumalan
elävän ja pysyvän sanan kautta.” Tässä
yhteydessä tulee huomioda vielä ja-
keet 24 ja 25, joissa sanotaan: ”Sillä:
’kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki
sen kauneus kuin ruohon kukkanen;
ruoho kuivuu, ja kukkanen varisee,
mutta Herran sana pysyy iankaik-
kisesti’. Ja tämä on se sana, joka on
teille ilosanomana julistettu.” (1 Piet.
1:23–25) Huomaatte, että Pietari pu-
huu sanasta, eli Raamatun kielessä ju-
listetusta sanasta, ja sitten hän vielä ja-
keessa 25 toteaa suoraan, että kyseessä
on julistettu sana: ”tämä on se sana,
joka on teille ilosanomana julistettu”.

Miten Väisänen selittää jaetta 23?
Ei ole vaikea arvata, että hänen mu-
kaansa se käsittelee kastetta. Hän tuo
esille kolme perustetta: 1) Uudesti-
syntymistä osoittava verbi on perfek-
tissä. Näin ollen viitataan menneeseen
tapahtumaan, joka vaikuttaa nyky-
hetkeen. 2) 1 Piet. 2:1:ssa on kehotus

panna pois pahuus, joten tässä viitataan kastehetken vanhojen vaatteiden riisumiseen heti 1 Piet. 1:23:n jälkeen. 3) Kirjeen sisäinen logiikka osoittaa, että kyse on kasteesta. Väisänen kirjoittaa: ”varsinaisen avaimen jakeen 1 Pt 1:23 ymmärtämiseen antaa meille Ensimmäisen Pietarin kirjeen sisäinen logiikka. Se osoittaa, että kirjeen ensimmäinen ja kolmas luku eivät ole ristiriidassa, niin että ensimmäinen luvun mukaan ihminen syntyisi uudesti ja pelastuisi sanan kautta (1:23), mutta kolmannen luvun mukaan kasteen kautta tai kasteessa (3:21). 1 Pt 1:23 ei aseta vastakkain sanaa ja kastetta, vaan lihan ja Jumalan ikuisen sanan, kuten seuraavat jakeet osoittavat: Sillä ’kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki sen kauneus kuin ruohon kukkanen; ruoho kuivuu, ja kukkanen varisee, mutta Herran sana pysyy iankaikkisesti.’” (s. 43)

Ensimmäinen huomioni on se, että Väisänen ei lainaa kolmannessa perusteessaan jaetta 25 loppuun saakka. Hän jättää pois juuri sen kohdan, joka osoittaa, ettei hänen oppinsa kestä: ”tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu”. Muut perusteet muistuttavat paljolti niitä, jotka kävimme jo läpi Jaakobin kirjeen yhteydessä: ensimmäisessä perusteesta on toki se ero, että käytetään aoristin sijaan perfektiiä, mutta Väisäsen argumentaatioissa on sama ongelma kuin aiemmin; hän olettaa sen, ettei sana voi uudestisyntyttää ja siksi menneisyyteen viittaava aikamuoto puhuu välttämättä kasteen puolesta. Toinen peruste, vaatteiden riisuminen kasteen yhteydessä, rakentuu Raamatun ulkopuolisen tiedon varaan. Emme edes tiedä, oliko vaatteiden riisuminen kasteen yhteydessä käytäntönä Jaakobin kirjeen kirjoittamisen aikana. Joka tapauksessa tässä

Väisänen rakentaa argumentaationsa Raamatun ulkopuolisiin lähteisiin ja rikkoo itse ”Raamattua tulee selittää Raamatulla” -periaatetta. Ja vaikka Raamatussa puhuttaisiin vaatteiden riisumisesta kasteessa, tämä ei silti tarkoittaisi sitä, ettei kristillistä vaellusta voitaisi motivoida sillä, että koska julistettu sana on uudestisyntyttänyt teidät, pankaa pois pahuus.

Viimeinen käsiteltävä jae on Gal. 4:19. Paavali kirjoittaa: ”Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy kivulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä” (Gal. 4:19).

Väisänen kirjoittaa jakeeseen liittyen: ”(oodinoo) ei merkitse uudestisyntymistä, vaan ’synnytyskivuissa olemista’. Paavali kuvaa itsensä tässä galatalaisten äidiksi. Sanonta on aika luonnon. Siksi siihen sisältynee syvän huolen lisäksi jopa jonkinlaista ironiaa.” (s. 46). Tämän jälkeen hän tekee kaksi huomiota: 1) Paavali kutsuu galatalaisia lapsukaisiksi. Paavalin huoli ei ole siis Jumalan lapseksi tulemisesta, vaan pysymisestä Jumalan lapsena ja lapsena kasvamisesta. Paavali haluaa, ettei Kristus ainoastaan asuisi galatalaisissa, vaan saisi myös muodon heissä. Väisänen kuitenkin myöntää, että Paavali samaistaa tuskan synnyttäjän tuskaan. 2) Paavali kamppailee tässä galatalaisten hengellisen elämän puolesta. Siksi verbi on aktiivissa. Uudestisyntymisessä se on säännöllisesti passiivissa.

Ongelmallista Väisäsen selityksessä on se, että hän myöntää sen, että Paavali samaistaa tuskansa synnyttäjän tuskaan, mutta silti väittää Paavalin huolena olevan galatalaisten kasvaminen Jumalan lapsina. Paavali siis kuvaa itsensä synnyttäväksi äidiksi, mutta ei puhu kuulemma uudestisyntymisestä. Tämä ei ole ollenkaan us-

kottavaa ja muuten kumoa ajatuksen, ettei Raamattu voisi liittää mieheen synnyttämistä. Raamattu ei ole ilmaistavoissaan niin joustamaton kuin Väisänen väitteissään.

Väisänen sanoo, että uudestisyntymisestä puhutaan säännöllisesti passiivissa, mikä on tietysti luontevaa, koska yleensä puhutaan niistä, jotka ovat syntyneet eikä hänestä, joka synnyttää, mutta muistanette varmaan, että 1 Kor. 4:15:sta Paavali sanoo alkukielessä aktiivimuotoista verbiä käyttäen: ”minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa.”

Nämä neljä raamatunkohtaa kumoavat väitteen, että uudestisyntymistä ei voitaisi liittää julistettuun ja kirjoitettuun Jumalan sanaan. Mielestäni ongelma Väisäsen vastineissa neljään jakeeseen on se, että niistä paistaa koko ajan läpi perususkomus, että jos sana uudestisyntyyttää, kasteella ei ole mitään merkitystä. Tämä johtaa siihen, että hän pyrkii selittämään pois Raamatun selvää opetusta sanan voimasta.

Ratkaisu Väisäsen ongelmaan siitä, että kaste menettää merkityksensä, jos julistettu sana uudestisyntyyttää, on se, että pidämme kiinni luterilaisesta periaatteista, että kristillinen oppi tulee ammentaa opin selkeistä sijaintipaikoista ja järjen tulee vaieta, jos emme osaa nähdä, kuinka kaksi oppia sopivat yhteen. Näinhän luterilaiset tekevät, muun muassa Jumalan iankaikkisen valinnan ja yleisen armotahdon suhteen: emme järjele reformoitujen tapaan, että Jumala ei todellisuudessa halua pelastaa kaikkia, koska hän ei ole valinnut kaikkia pelastukseen. Me pidämme kahdesta uskontotuudesta kiinni emmekä yritä järjellä harmonisoida sitä, mitä Jumala ei ole nähnyt hyväksi ilmoittaa.

Kasteen ja sanan uudestisyntyyttä-

vyyden kohdalla sijaintipaikkaperiaate tarkoittaa sitä, että tunnustamme kummallekin armonvälineelle uudestisyntyyttävän voiman. Tunnustamme sen, että Jumala ei ole tarkkaan ilmoittanut, miten kasteen ja sanan uudestisyntyyttävyys sopivat yhteen. Sen Raamatusta opimme, että sana voi uudestisyntyyttää samalla hengellisen elämän, mutta samalla kaste on sanasta uudestisyntyneellekin uudestisyntymisen pesu. Voimme toki tehdä johtopäätöksiä ja arveluita, mutta niiden ei tule olla ristiriidassa sekä sanan että kasteen vaikuttavuuden kanssa.

Vaikka emme välttämättä saa kaikin puolin rationaalisesti harmonista kokonaisuutta kasteen ja sanan suhteesta uudestisyntymisessä, se ei ole välttämätöntä. Oikean opin on tarkoitus olla ennen kaikkea sielunhoidollinen. Minulle kaste on ollut luovuttamaton turva kristillisen vaellukseni aikana, vaikka tunnustankin sanan uudestisyntyyttävyyden. Ilman kastetta, en tiedä, olisinko puhumassa teille tässä tänään. Kaste tuo pelastuksen hyvin konkreettisesti lähelle ja se lohduttaa aivan omalla tavallaan. Kaste todistaa voimallisesti siitä, että armo kuuluu tarkoituksella juuri minulle. Samalla kuitenkin sanan uudestisyntyyttävydestä aukeaa lohduttavia näkökulmia, esimerkiksi voimme olla varmoja, että henkilö, joka ei ole ehtinyt kasteelle, mutta on kuollut uskossa Kristukseen, pelastuu varmasti Jumalan sanan voimasta.

Ongelmat Väisäsen Raamatun tulkin periaatteissa näkyvät muutenkin kauttaaltaan läpi teoksen. Otan muutaman esimerkin. Aloitetaan tuhlaajapoikavertauksesta. Tämä vertausuhan on Väisäselä suoranaisten avain siihen, että uudestisyntyminen voi tapahtua vain kasteessa. Vertauksen

perusteella hän argumentoi, että uskosta luopunutkin on taivaallisen Isän lapsi, koska vertauksessa kodista lähtenyt nuorempi veli on koko ajan isänsä poika ja kun tämä palaa kotiin, isä puhuu poikansa henkiin heräämisestä eikä uudesta syntymästä. Väisänen kirjoittaa: ”Eihän tuhlaajapojankaan isä lakannut olemasta hänen isänsä pojan kalutessa sikakaukaloista vieraalla maalla. Mutta jos tuhlaajapoika olisi epäuskossa jäänyt harharetkilleen, hän ei olisi päässyt kotiin eli hän ei olisi pelastunut.” (s. 50)

On ongelmallista rakentaa oppia vertausten yksityiskohtien varaan. Tämä johtuu siitä, että vertauksissa on usein tietty kärki eikä niissä suinkaan kaikkea ole tarkoitettu otettavaksi kirjaimellisesti tai opillisesti. No, mikä on tuhlaajapoikavertauksen perimmäinen sanoma? Tämä vertaus on osa kolmen vertauksen sarjaa, joka on vastaus fariseusten ja kirjanoppineiden nurinaan siitä, että Jeesus otti vastaan syntisiä. Kaksi muuta vertausta ovat vertaukset kadonneesta lampaasta ja kadonneesta rahasta. Tuhlaajapoikavertaus näin ollen korostaa Jumalan suunnatonta rakkautta kadonneisiin syntisiin. Sen tarkoituksena ei ole olla systemaattinen esitys siitä, uudestisyntykö kasteen jälkeen uskosta luopunut tullessaan uudelleen uskoon tai pysykö luopunut jossain mielessä Jumalan lapsena vielä luopumisen ajanakin. Siksi on väärin rakentaa oppia tästä aiheesta vertauksen varaan.

Raamatun selittäminen Raamatulla olisi hyödyllistä Väisänen opetuksen uudelleen arvioimiseksi myös Apostolien tekojen Pyhän Hengen vuodatusten suhteen. Väisänen väittää, että Apostolien teoissa olisi kaksi ainutkertaista tapausta, joissa Pyhää Henkeä ei saatu kasteessa! Tämä on aivan erilai-

nen ymmärrys näistä tapauksista kuin luterilaisuudessa perinteisesti. Suuret luterilaiset teologit Martin Chemnitz ja Johann Gerhard opettavat, että Pyhän Hengen erityislaatuiset vuodattamiset Apostolien teoissa viittaavat hänen ihmelähjoihinsa. Nämä vuodattamiset eivät tarkoita sitä, etteikö Pyhä Henki olisi toiminut jokaisessa mainitussa kasteessa pelastavalla tavalla. Avain Pyhän Hengen vuodattamisten ymmärtämiseen Apostolien teoissa on luku 11, jossa Pietari tuo ilmi sen, että Johannes Kastajan puhe siitä, että Vapahtaja kastaisi Pyhällä Hengellä, tarkoittaa nimenomaan näiden ihmelähjojen vuodattamisia osoituksena siitä, että evankeliumi kuuluu kaikille kansoille. Olen tehnyt tähän aihepiiriin liittyen kaksi YouTube-videota Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon kanavalle. Rohkaisen aiheesta kiinnostuneita tutustumaan niihin! En paneudu Apostolien tekoihin nyt enempiä. Tämän kirjan tulkitseminen oikein on kuitenkin olennaista sen kannalta, että ymmärretään Johanneksen Kasteen luonne oikein: Johannes ei halua kieltää sitä, että jo hänen kasteensa antoi Pyhän Hengen lausueksaan, että hänen jälkeensä tulee se, joka kastaa Pyhällä Hengellä. Tällä on suora vaikutus myös Joh. 3:5:n tulkintaan, joka on Väisänen opin avainteksti, mutta jonka Franz Pieper ymmärtää aivan oikein.

Viimeisenä esimerkkinä Väisänen raamattuargumentaation heikkoudesta nostan hänen kahden uskon malliinsa liittyvän yksityiskohdan. Olen jo viitannut edellä siihen, että Väisänen erottaa toisestaan kastamattoman siitetyn uskon, joka on pelastuksen kaipuuta ja kasteessa uudestisyntyneen uskon, joka on varmuutta pelastuksesta. (ks. esim. 89) Tämän kasteessa saadun

uskon kannalta avain raamatunpaikka Väisäsellä on Gal. 2:20, jossa sanotaan: ”ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni.”. Väisäsen mukaan kasteessa saatu usko on sitä, että Jumalan Poika uskoo kristityssä (s. 75, 89).

Gal. 2:20 ei ole kuitenkaan kestävä peruste kahden uskon mallille. ”Jumalan Pojan usko” on monimerki-tyksinen ilmaisu. Sen voi tulkita niin, että Jumalan Poika uskoo kristityssä, mutta sen voi ymmärtää myös kristityn uskoksi Jumalan Poikaan. Sekä kreikassa että latinassa on mahdollista käyttää tällaista genetiivirakennetta sekä uskon subjektista että sen kohteesta. Kun tiedämme, että missään Raamattu ei yksiselitteisesti opeta, että Jeesus uskoi meissä, on luontevaa ymmärtää muotoilu ”Jumalan Pojan usko” kristityn uskoksi Jeesukseen. Siitähän Raamattu puhuu valtavan paljon. Vielä voisi huomauttaa, että ”Jumalan Pojan usko”-muotoiluun liittyen on pohdittu, voisiko sen kääntää Jumalan Pojan uskollisuudeksi. Sanon tämän vain sen takia, jotta ymmärrätte, että Väisäsen rakentaa heikolle perustalle. Kun Gal. 2:20 ei ole toimiva opin sijaintipaikka ”pelastetun uskolle”, koko kahden uskon malli romahtaa.

Teologisia ongelmia

Päätän tähän raamattuargumentaation tarkastelun. Haluan lopuksi nostaa esille ongelmia, joita Väisäsen kateopista seuraa teologialle laajemmin.

Askeisen osion yhteenvetona voisin sanoa, että Väisäsen tapa tulkita Raamattua johtaa luterilaisen uskon kriisiin. Hän lukee Raamattua tietyn teologisen systeemin kautta eikä

pitäydy opinpaikkaperiaatteeseen. Tehdessämme näin meillä ei ole mahdollisuutta kritisoida niitä, joilla on toisenlainen teologinen systeemi, jonka kautta he hylkäävät osan Raamatun ilmoituksesta. Luterilaisen Raamatun tulkinnan ydin on, ettemme anna järkemme ylittää Jumalan sanan rajoja, vaan pidämme koko Jumalan ilmoituksesta kiinni. Opin sijaintipaikka-ajattelusta luopuminen horjuttaa uskomme perustaa, koska Raamattu ei ole enää selkeä kirja. Meillä ei ole enää selkeää Jumalan sanaa, josta oppi on varmasti ammennettävissä. Siksi Väisäsen uuden kirjan tapa käsitellä Raamattua on niin vaarallinen.

Sitten minun täytyy todeta kaiken lukemani jälkeen, etten tiedä, mitä Väisäsen tarkoittaa uudestisyntyemisellä. Sen tiedän, että hän haluaa pitää kiinni siitä, että kasteessa uudestisynnyttään, mutta mitä tämä uudestisyntyminen on, siitä en ole varma. Minä ajattelen, että uudestisyntyminen on samaa kuin hengellisen elämän syntyminen ihmisessä. Vain se, joka on hengellisesti elossa, on syntynyt ylhäältä, eli uudestisyntynyt. Vain se, joka uskoo Jeesukseen, on Jumalan lapsi, vanhurskautettu, Pyhän Hengen omistaja, Kristuksen ruumiin jäsen, ja niin edelleen. Mutta Väisäsen opista seuraa se, että helvettiin menee uudestisyntyneitä, Pyhän Hengen saaneita, vanhurskautettuja Jumalan lapsia. Tämä on täysin tuntematon ajatus Uudelle testamentille. Tämä on aivan vierasta sen puhetavalle, ”oikealle opinmuodolle”. Käsitteet menettävät tässä merkityksensä: miten voi olla esimerkiksi vanhurskautettu ihminen, joka on Jumalan vihan alla? Raamattuhan sanoo: ”Paljoa enemmän me siis nyt, kun olemme vanhurskautetut hänen veressään, pelastumme hänen kauttansa vihasta.” (Room. 5:9) Jos kastettu ei us-

kolla omista syntien anteeksiantamusta, hän ei ole vanhurskas, koska Jumala lukee hänelle syyksi hänen syntinsä.

Väisänen opetuksessa ymmärrys uskosta jää kummalliseksi. Vaikka Väisänen korostaa uskoa taivaan aarteiden vastaanottajana, hänen opetuksensa uudestisyntymisestä kyseenalaistaa uskon merkityksen. Tarkoitan sitä, että jos epäuskoinen aikuinen kastetaan, hän uudestisyntyy kasteessa, vaikka hänellä ei olisi siitettyä uskoa. Hän ilmeisesti saa myös Pyhän Hengen, hänet vanhurskautetaan ja hänestä tulee Jumalan lapsi. Väisänen kyllä kieltää epäuskoisten aikuisten kastamisen ihan oikein (s. 98), mutta hypoteettisesti hänen oppinsa johtaa kuvaamaani johtopäätökseen. Jos nimittäin kiellettäisiin se, että kaste uudestisyntyytä myös nämä epäuskoiset, silloin päädyttäisiin siihen, että joko heidät pitäisi kastaa uudestaan, kun he tulevat uskoon tai sitten he eivät voisi uudestisyntyä ollenkaan.

Väisänen tosin torjuu kaikkien pelastuksen. Samassa yhteydessä, kun hän puhuu vanhurskauttamisesta kasteessa ja vaikuttaa olevan varovasti sitä mieltä, että vanhurskauttaminen on kertakaikkista, hän kuitenkin sanoo, että tuosta vanhurskauttamisesta tulee olla osallinen uskon kautta. Minusta tämä erottelu on tarpeeton ja syntyy vain semanttisesta ehdottomuudesta, joka värittää Väisänen uudestisyntymiskäsitystä. Mielestäni yksinkertaisempaa tunnustaa, että kasteessa meille lahjoitetaan vanhurskaus uskossa omistettavaksi, mutta ilman uskoa emme ole vanhurskaita. Tämänkaltainen asian ymmärtäminen seuraisi raamatullista esitystapaa. Sama koskisi myös uudestisyntymistä, Jumalan lapseutta, taivaan kansalaisuutta ja muita kasteen aarteita: ne kaikki tarjotaan ja lahjoitetaan

taan kasteessa, mutta mitään näistä me emme omista ilman uskoa.

Vielä pidän hämäränä sitä, miten Väisänen hahmottaa sanan merkityksen kasteessa. En ymmärrä sitä, että kun hän kieltää julistetulta sanalta uudestisyntymisen voiman, miten tuo sama sana kuitenkin uudestisyntyy kasteessa? En usko, että Väisänen väittää veden tekevän sanasta uudestisyntymistä, vaan sanan vedestä, mutta ongelma on siinä, että julistetun ja kasteessa olevan sanan välillä ainoa ero on tuo vesi. Tähän problematiikkaan Väisänen ei tarpeeksi pureudu, vaikka se olisi olennaista, koska jo katekismuksesta opimme, että juuri veteen yhdistetty sana on se, joka lahjoittaa syntien anteeksiantamisen ja vapauttaa kuoleman ja perkeleen vallasta.

Väisänen opista nousee kaksi käytännöllistä, sielunhoidollista ongelmaa: ensimmäinen näistä on jo mainitsemani kastamattomien kuoleminen. Väisänen opin mukaan emme voi olla varmoja siitä, että Jeesukseen uskonut, mutta kastamattomana kuollut, pelastuisi. Tämä on tavattoman lohdutonta. Kaste muuttuu tässä melkein päin laita teoksi, joka on pakko täyttää, jotta Jumala pelastaisi. Hätätapauksessa usko Jeesukseen ei varmasti riitä, vaan tarvitaan kaste. Ymmärrykseni armonvälineiden luonteesta vaikuttaa eroavan suuresti Väisänen käsityksestä. Toiseksi, Väisänen ymmärrys pelastetun uskosta on omiaan ahdistamaan. Hän kuvaa sitä yksinkertaisesti vanhurskaudeksi, rauhaksi ja iloksi Pyhässä Hengessä (s. 99). Mutta mitä, jos kastetulla ei ole tällaista uskoa? Eevan tarina kirjan lopussa (s. 237-241) tuo hienosti ilmi sen, että tuollaisessa tilassa kaste saa tulla avuksi lohduttamaan ja suuntamaan katseen pois omasta sydäimestä armonlupauksiin, mutta pidän

haitallisena sitä, että annetaan uskosta sellainen kuva, joka ei aina vastaa todellisuutta.

Opetus Jumalan Pojan uskosta johtaa myös outoihin johtopäätöksiin yhdessä sen kanssa, että jokainen kastettu on uudestisyntynyt kasteessa: jos kasteessa saadaan Jumalan Poika uskomaan kristittyyn, ja Kristus on kristityn uusi luonto – niin kuin Väisänen sanoo (s. 53, 97) – silloin on vaikea ajatella, että uskosta voisi luopua, vaikka Väisänen tämän mahdollisuuden tunnustaakin. Ja jos tämä Jumalan Pojan usko annetaan meille vielä kertakaikkisesti kasteessa, miten Jumalan Poika saadaan uudelleen uskoon, kun syntinen tulee parannukseen? Vastaus kysymykseen löytynee siitä, että Väisänen tunnustaa sen, että kastetun usko ei ole ainoastaan Jumalan Pojan uskoa kristityssä, vaan myös kristitty uskoo kasteen jälkeen. Tämä usko voi sammua. Mutta miten Jumalan Pojan usko ja kristityn usko suhteutuvat yhteen, sitä Väisänen ei kerro.

Lopuksi

Esitelmän kääntyessä lopuilleen haluan sanoa, että suhtaudun sympatisoiden Matti Väisäsen kastekorostukseen. Ymmärrän sen hänen uuspietististä taustaansa vasten: kaste ei merkinnyt hänelle jossain elämänvaiheessa paljoa, mutta sitten hän löysi kasteen ja sen ihanan armon. Hänen kastekirjojensa perimmäisenä tarkoituksena on ollut tämän ihanan löydön varjeleminen ja turvaaminen. Hän haluaa, että kristityn usko kohdistuu hänen ulkopuolelleen, kasteen lupauksiin. Siinä on varma ankkuri elämän myrkyissä. Ja minusta on ymmärrettävää sekin, että kaikille ihmisille kaikki armonvälineet eivät ole aina yhtä merkityksellisiä. Ymmärrän sen, että eri elämäntilanteissa jokin

armonväline voi puhutella enemmän kuin toinen. Mutta sitä en halua, että aletaan korostaa jotain armonvälinettä toisten kustannuksella. Soisin Väisäselle ilolla ilon kasteesta, mutta en sitä, että hän hyökkää Jumalan sanan voimaa vastaan.

Minulle jäi suureksi kysymykseksi kirjan jälkeen se, mikä on Lähetys-hiippakunnan suhde Väisäsen oppiin. Väisänen itse ymmärtää Lähetyshiippakunnan konsistorin lausunnon *Jumalan sana, kaste ja uudestisyntyminen* oppinsa kiteytykseksi. Olen hyvin surullinen siitä, jos Lähetyshiippakunta on valinnut tien, joka ei poikkea ainoastaan Tunnustuskirjojen, Lutherin ja suurten puhdasoppisuuden ajan teologioiden opetuksesta, vaan ennen kaikkea Jumalan omasta sanasta. Siihen viittaa se, että hiippakunta on tämän kirjan julkaissut.

Ajattelen, että tie eteenpäin olisi sen pohtiminen, mitä uudestisyntyminen oikeastaan on. Tälle pohdiskelulle hyvän lähtökohdan antaisivat Jeesuksen sanat: ”Sinä olet Israelin opettaja etkä tätä tiedä!” (Joh. 3:10). Tämä nuhtelu oli seurausta siitä, ettei Nikodeemus ymmärtänyt puhetta uudestisyntymisestä, vaikka hän tunsikin Vanhan testamentin. Tiedämme kuitenkin, ettei Vanhassa testamentissa käytetä käsitettä uudestisyntyminen. Se puhuu tästä asiasta toisia sanoja käyttäen. Tämän perusteella tulisi pohtia sitä, mistä siinä tapahtumassa on kyse, jota me sanomme uudestisyntymiseksi, ja millä erilaisilla tavoilla Raamattu puhuu siitä sekä Uudessa että Vanhassa testamentissa. Toiveeni on, että Jumala antaisi piispa Väisäselle vielä viisautta ja voimaa tutkia kokonaisvaltaisesti Raamatun opetusta uudestisyntymisestä ja kirjoittaa testamenttinsa uudestaan.

Mika Bergman

Mutta oli mies, fariseusten joukosta, nimeltä Nikodeemus, juutalaisten hallitusmiehiä. Hän tuli Jeesuksen tykö yöllä ja sanoi hänelle: "Rabbi, me tiedämme, että sinun opettajaksi tulemisesi on Jumalasta, sillä ei kukaan voi tehdä niitä tunnustekoja, joita sinä teet, ellei Jumala ole hänen kanssansa." Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa." Nikodeemus sanoi hänelle: "Kuinka voi ihminen vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?" Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki. Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä. Tuuli puhaltaa, missä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee; niin on jokaisen, joka on Hengestä syntynyt." Nikodeemus vastasi ja sanoi hänelle: "Kuinka tämä voi tapahtua?" Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Sinä olet Israelin opettaja etkä tätä tiedä! Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: me puhumme, mitä tiedämme, ja todistamme, mitä olemme nähneet, ettekä te ota vastaan meidän todistustamme. Jos ette usko, kun minä puhun teille maallisista, kuinka te uskoisitte, jos minä puhun teille taivaallisista? Ei kukaan ole noussut ylös taivaaseen, paitsi hän, joka taivaasta tuli alas, Ihmisen Poika, joka on taivaassa. Ja niinkuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa, niin pitää Ihmisen Poika ylennettämän, että jokaisella, joka häneen uskoo, olisi iankaikkinen elämä. (Joh. 3:1-15)

Juhlavuoden tarjous

"Rauha teille"

Pastori teol. tri Markku Särelän saarnakirjasarja sisältää useita saarnoja kirkkovuoden pyhäpäiville. Saarnojen keskuksena on evankeliumi. Kirjat tarjoavat monipuolista opetusta ja vahvistavat luottamusta Jumalan armoon. Jokaisessa kirjassa on 480 sivua. Uskonpuhdistuksen juhluvuoden tarjouksena koko 4 kirjan sarja yhteishintaan: Kirjamyynnistä tai pastoreilta!

30,-

(+toimituskulut)

Runsaati aineistoa pyhäkoulun opettajille

Vanhasta Testamentistä
 Uudesta Testamentistä
 Pyhäkoulumateriaali ilmoittautuminen
 VT, osa 4: Babyloniaan ja takaisin
 UT, osa 1: Jeesus
 UT, osa 2: Lisää Jeesuksen opetuksia
 UT, osa 3: Jeesus meidän edestämme
 UT, osa 4: Apostolien teot
 VT, osa 1: Luominen - Joosef
 VT, osa 2: Mooses - tuomarien aika

www.pyhäkoulu.fi

<http://www.luterilainen.com/fi/pyhäkoulun-opettajille>

Lue, katsele & kuuntele

www.luterilainen.com

- Yli **600** kuunneltavaa puhetta mm. saarnoja, hartauksia ja raamattutunteja.
- 12** Luterilainen-lehden vuosikertaa. Kaikki numerot vuodesta 2005 alkaen.
- Yli **50** luettavaa kirjaa mm. Kristinoppi, saarna- ja hartauskirjoja sekä Raamatun selitystä.
- Yli **140** muuta luettavaa saarnaa sekä useita muita artikkeleita.
- Yli **200** pyhäkoulun opetusmonistetta sekä ilmaisia hengellisiä verkkokirjoja lapsille.

YouTube

Suomen Tunnustuksellisen Luterilaisen Kirkon Youtube-kanavan avulla voit tutustua tunnustukselliseen luterilaiseen opetukseen. Kanavalla on opetusta muun muassa kristillisen uskon perusteista, ajankohtaisista asioista ja kirkkovuodesta. Tavoitteena on julkaista joka viikkoa uutta materiaalia.

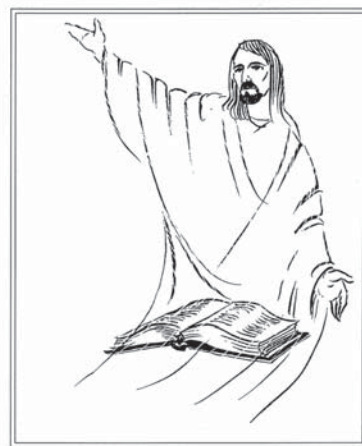

"Minun oppini ei ole minun. vaan hänen, joka on minut lähettänyt" (Joh. 7:16)

Pastori Markku Särelän myös nyt ajankohtainen esitelmä, joka pidettiin teologipäivillä 8.4.1997.

Kristus toi opetuksessaan selkeästi esille jumalallisen alkuperänsä, niin selvästi, että juutalaiset pahentuivat siihen. Samalla hän osoitti, että hänellä on ainutlaatuiset edellytykset selittää Raamattua, koska hän on ilmoituksen lähde ja sen antaja (*auctor*).

16-sivuinen vihkonen kirjamyyntissä - vain **3,50**

**Kristus
pyhän Raamatun selittäjänä**

Kristus opettaa niin kuin se, jolla on valta

(καὶ ἐξουσίῃ) (Matt. 7:29)

Markku Särelä

Esitelmä STLK:n teologipäivillä 8.4.1997

Syysjuhla

Siitamajan leirikekuksessa 23.-24.9.

Ilmoittautuminen Kimmo Närhille puh 0407567 659,
kimmo.narhi@luterilainen.com

Ylimääräinen Kirkkokunnankokous 20.8. 2017 Oriveden siitamajalla alkaen jumalanpalveluksella klo 11.00.

Pastorien lomat:

Mika Bergman kesälomalla 25.8.–17.9.

Vesa Hautala kesälomalla 21.8.–5.9.

Kimmo Närhi kesälomalla 12.7.–6.8.

Loma-aikana kirkkokunnallisissa asioissa pyydetään olemaan yhteydessä varajohtaja Dani Puolimatkaan, seurakunnallisissa asioissa toisiin pastoreihin.

**SUOMEN
TUNNUSTUKSELLINEN
LUTERILAINEN
KIRKKO**

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1, *jumalanpalvelus* joka sunnuntai klo 11. HPE 16.7, 30.7., 13.8. Huom! Ei jumalanpalvelusta su 6.8., 20.8. eikä 24.9. *Pyhäkoulu*: ole yhteydessä pastori Markus Mäkinen-Tainaan.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *jumalanpalvelus* (HPE) klo 15: 3.9., 17.9. *Raamattutunti ja pyhäkoulu* klo 15 (paikka vaihtelee, kysy Dani Puolimatkalta lisätietoja): 27.8., 10.9. Huom! Ei tilaisuutta 13.8. ja 20.8.

Joensuu/Kontiolahdi, su 13.8. ja 3.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 18.

Kokkola, pe 28.7., to 17.8. ja pe 8.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 18.30.

Kyyjärvi, to 17.8. klo 14 *jumalanpalvelus* (HPE) klo 14.

Lahti, Rajakatu 7, *jumalanpalvelus* (HPE) sunnuntaisin klo 16. Huom! Ei jumalanpalvelusta su 6.8., 20.8., 3.9., 17.9. eikä 24.9.

Pori, Marttala, Valtakatu 7, *jumalanpalvelus* (HPE) su 27.8. ja 10.9. klo 16

Siitamaaja, Siitamaaja 33, Orivesi: *jumalanpalvelus* joka sunnuntai klo 11. HPE kuukauden 2. ja 4. sunnuntai. *Konfirmaatiojumalanpalvelus* 6.8. klo 11. *Nuortenleiri* 3-6.8. *Syysjuhla* 23-24.9. Ilmoittautuminen Mika Bergmanille. Kirkkokunnankokous 20.8.

Tampere, *jumalanpalvelukset* Siitamajalla syyskuun loppuun asti. *Nuorten aikuisten illat*: Toiminta jatkuu läpi kesän. Paikasta lisätietoja Vesa Hautalalta

Tyrnävä, pe 18.8. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 15.30

Vaasa, Marttala, Kirjastonkuja la 29.7. 19.8. ja 9.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 11.

Äänekoski, su 10.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 14.

Pastori Mika Bergman Urheilukatu 24 A 8, 00250 Helsinki.

Puh. 040 865 0372.

mika.bergman@luterilainen.com

Pastori Edward Brockwell Ansariatie 5 A 21. 40520 Jyväskylä.

Puh. 050 433 1100.

edward.brockwell@luterilainen.com

Pastori Vesa Hautala Kullervonkatu 1-3 D 95, 33100 Tampere, Puh. 040 844 5368.

vesa.hautala@luterilainen.com

Pastori Markus Mäkinen-Taina Siltavoudintie 1 B 16, 00640 Helsinki. Puh. 040 752 1156.

markus.makinen@luterilainen.com

Pastori Kimmo Närhi Luhtikatu 3 A 6, 15500 Lahti.

Puh. 040 7567 659.

kimmo.narhi@luterilainen.com

Pastori Dani Puolimatka Hilpi Kummilan tie 16 A 10 13200 Hämeenlinna. Puh. 044 080 2861. dani.puolimatka@luterilainen.com

www.luterilainen.com

www.pyhäkoulu.fi

Sisällys:

Raamatun ja ihmisoppien välisestä suhteesta, Martti Luther....	146
Näetkö, mitä sinulla on käsissäsi? MB.....	147
Raamattu on Jumalan sana, VH.....	148
Yksin Raamattu -periaate: mitä se tarkkaan ottaen tarkoittaa? MB...149	
Raamatun selkeys, DP.....	151
Raamattu ja inhimillinen järki, VH.....	152
Jeesus ja fariseusten perinnäissäännöt, MB.....	154
Kirjoitukset todistavat Kristuksesta, EB.....	155
Usko lepää Raamatun lupauksissa, VH.....	159
Kristillinen oppi perustuu selkeisiin opin sijaintipaikkoihin, KN..160	
Miten pysymme uskollisina uskonpuhdistukselle, MB.....	162
Yleisen ja erityisen ilmoituksen välinen suhde, DP.....	166
Miksi meidän tulkintamme Raamatusta olisi oikea, KN.....	167
Vinkkejä Raamatun säännölliseen lukemiseen, DP.....	169
52 raamatunkohtaa ulkoa opeteltavaksi, MB.....	171
Berealaisten esimerkki, VH.....	172
Upsalan kokouksen päätös, MB.....	173
Hartaus: Ps. 119:105, DP.....	174
Lapsille - Veden äärellä, MMT.....	175
Terveiset lastenleiriltä! MMT.....	176
Kirja-arvostelu, MB.....	178
Esitelmä M. Väisäsen kirjasta, MB.....	180
Joh. 3:1-15.....	191
Ilmoituksia ja kirjoja.....	192-194
Toimintatietoja.....	194-195
Kansi: Yksin Raamattu, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23,
Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen-lehti, tilausmaksut ja lahjoitukset
Luterilaiselle: FI15 8000 1700 3033 09. Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59.
Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 4200, ulkolähetys
7003, opintorahasto 7100. 2) Kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.
Tilaushinta 2017: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e
Toimitus: Päätoimittaja: : Mika Bergman, Urheilukatu 24 A 8, 00250 Helsinki.
Puh. 040-8650372. Sähköposti: mika.bergman@luterilainen.com
Taitto ja kuvitus: Kimmo Pälikkö.
Tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus: johanna.hautala@luterilainen.
com puh 044-296 5767. Jos se ei ole mahdollista, niin muutokset voi antaa
puhelimitse päätoimittajalle.
Tilausmaksut, Luterilainen-lehden pankkitilille numero: FI15 8000 1700 3033 09
Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com

Hinta 4 euroa

Viestipaino, Tampere